

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasabos péntekkor egyszer 20 f.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József tőrcsög-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, július 16.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Az eredmény.
Salisbury lemondása.
Szontagh Gynia temetése.
Leleplezett világesaló.
Jager Mari és a mérgekeverő asszonyok.
Egy faipari részvénytársaság fizetési zavara
Velence katasztrófa előtt.
Motoros kocsik az Andrássy-téren.
Provokálás — részletekben.
Krajcáros lapok háborúja.
Orvosok az aradi kórházban.
Zsebtolvajlás egy aradi vendéglőben.
Száz ezer korona örökség.
Tárca: A véletlen. Irta: Henri Datin.
Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

Az eredmény.

Budapest, július 15.

A mióta megindultak megint a kiegyezési tárgyalások és a „személyes indokok” háttérbe szorulván, Széll és Körber egymás nyakába borultak, azonnal nyilvánvaló volt, hogy Magyarország érdekeit fogják vásárra vinni és Magyarország érdekeit jogaival együtt fogják ott elkótyavetyélni.

Több cikkelyünkben egész határozottsággal rámutattunk erre a szomorú tüneményre. Most egy közlemény fekszik előttünk, a melyet nyilvánvalóan Körber osztrák miniszterelnök sugalmazott és a mely nem más, mint bevallása a tényeknek. A cikk a bécsi „Montags Revue”-ben jelent meg, mely lap tudvalevőleg közel áll az osztrák kormányhoz és így információit megbízható helyről kapta.

Megtudjuk ebből, hogy nem is lépésről-lépésre, hanem egyszerre, tömegesen adták fel követelményeinket s a miniszterek olyan engedményeket tettek, a melyeket semmivel sem rekompenzálhatunk. Ez volt az eredménye a nagy hühónak, a mely a tárgyalásokat megelőzte.

Egyébiránt a figyelemreméltó cikket a következőkben adjuk:

Az a kérdés, hogy a két fél közül ki engedett, ezuttal nem helyes, mert sokkal jogosabb a jóleső érzés a fölött, hogy a két miniszterelnök a monarchia érdekeit akarja szolgálni. Az egész monarchia érdeke, hogy Ausztria adófizető képessége ne csorbítsa iparának gyenyítése által s azért eddigi magyar piacát meg kell tartania.

Az a mód, a hogy a magyar kormány a lojalitást tanúsítja, nem olyan fontos, mint maga a tény s Körbernek semmi oka sincs arra, hogy ebben Széll Kálmánnak nehézségeket okozzon. De viszont az osztrák állattenyésztés is megköveteli, hogy a szigorú s a külföld által is mintaszerűnek elismert osztrák állategészségügyi gyakorlat a magyar praxis lanyhább volta miatt meddővé tétessék.

Sőt még Magyarország kiviteli kereskedelmének is előnyére fog válni, ha az exakt osztrák rendszabályokat elfogadja, mert akkor a jövő kereskedelmi szerződések megkötésénél megvan a mód arra, hogy állatkezelésünket megvédjük azok ellen a szigorítások ellen, melyek eddig mindig Magyarországra való tekintettel

köttettek ki, s a melyek mindig arra voltak felhasználhatók, hogy az állatkezelést úgy Magyarországból, mint Ausztriából lehetetlenné tegyék.

Ezek voltak a kardinális pontok. A magyar kormány belátta, hogy ezzel Ausztria nem akar merényletet elkövetni a hatalmas magyar állattenyésztés ellen, sem pedig a legitim talajon kifejlődő gyenge ipara ellen.

De egyéb vitás pontok is vannak. A dunai transzportadó Ausztriára nézve nagyon terhes adó, a nélkül, hogy ebből Magyarországnak valami nagy haszna volna. Ha ennek fejében Ausztria megszünteti a magyar járadékok megadóztatását, úgy Magyarországot bőven kárpótolja.

Épp ilyen terhes az egyik államból származó ipartelepeknek a másikban való megadóztatása s nem valami nehéz ebben a kérdésben rendet csinálni.

A legnagyobb súly a két termelési ágon, a mezőgazdaságon és az iparon fekszik s az ezekre vonatkozó vámokon. Bár az új autonóm vámtarifára vonatkozó tárgyalások még nem értek véget s bár egyes pontoknál nem kis nehézségek vannak, mégis már ma meg lehet jósolni, hogy a tarifa meg fog felelni a követelményeknek.

Az osztrák kormány kezdettől fogva nagy előzékenységet tanúsított abban az irányban, hogy kielégítse a magyar agrárköveteléseket, amennyiben ezek gabonára, gyümölcsre és az állatokra vetendő vá-

TÁRCA

A véletlen.

Irta: Henri Datin.
(Franciaából.)

Mint fiatal diágyerek egy kis hónapos szobát béreltem ki magamnak, amelynek erkélye a Vigny-utcára nyílt. A negyedik emeleten volt a lakásom, mert faluról jöttem Párisba és nagyon ahítottam a friss levegő után. Ezért órák hosszat is elüldögéltem kicsiny erkélyemen és figyelmesen vizsgálattam a szomszéd ablakokat. Már az első héten szemembe ötlött a szomszéd ház negyedik emeleti erkélye, amely nagyságra nézve egy csöppet sem volt nagyobb ugyan az enyémenél, de azért sok mindenben különbözött attól. Így, az erkély rácsozatát zöld folyondár futotta be és árnyas lugast képezett az erkély felett. Az indák közt maradt keskeny részen egy éltebb hölgyet vettem észre, aki kézimunkával foglalkozva, órák hosszat elüldögélt az erkélyen.

Sokszor láttuk egymást, de azért nem mertem megszólítani, mert — az igazat megvallva — kissé félénk voltam.

Nemsokára azonban a véletlen segítségemre jött és egy utcai csődület alkalmával, amelyen mindketten a magasból néztünk, annyira megszálalt a bátorság, hogy megszólítottam. Igen,

megszólítottam és sokáig, nagyon sokáig beszélgettünk egymással.

Mikor visszatértem kis szobámba és a tanulásomhoz fogtam, egy csokor új ismerősömnek a hangja csengett a fülemben. Magam előtt láttam finom metszésű arcát, amelyet dus fekete haj árnyékol és nem tudtam szabadulni ifjú tüzből égő szemek pillantásától.

Naponkint sokáig üldögéltem az erkélyen és nagy örömmel csevegtem kedves, bár nem fiatal szomszédnőmmel.

Egy napon mosolyogva fordult felém és ezt kérdezte tőlem:

— Ugy-e, ön normandiai?

— De hát honnan sejtí ezt? — kérdeztem meglepetten.

— Hallom a kiejtésén...

— Oh! — kiáltottam fel mentegetőzve és elpirultam röstelkedésemben.

— Meg aztán a kifejezéseiben, bizonyos szóhasználatjain...

— Hát igen, nagyságos asszonyom, én saint-hilairai vagyok.

— No hiszen akkor földiek vagyunk, mert én chéréméi Pasturel-leány vagyok.

Ettől fogva elég anyagunk volt a beszélgetésre és új barátnőmmel nagy öröme telt abban, ha hazai emlékeket fölfrissíthette.

— Harminc éve lakom már Párisban — szokta gyakran mondani — és azóta egyetlenegyszer sem voltam otthon.

Minden hónap első vasárnapján rendes vendége voltam Raulinnek, atyám régi, jó barátjának, aki egyben távoli rokonunk is volt. Miután özevességre jutott, nyugalmába vonult és megtakarított pénzeszkéből éldegélt. Egyetlen leányát, Lamblin, egy ügyes, fiatal építész vette el feleségül.

Raulin különben értelmes, okos ember volt. Egyaránt szeretetreméltó volt mindenkivel szemben és bármely dolgról el lehetett vele társalogni. Én nagyon szerettem és tudtam jól, hogy ő is kedvel engem.

Egy vasárnap este, amikor a vacsora után cigarettára gyújtottunk, valahogyan a szomszédnőmről kezdtem beszélni. — Mikor kiejtettem a Pasturel nevet, Raulin ámulva nézett rám.

— Hogy mondtad? Pasturel? Hisz ezeknek Chéremében van a családi fészük s azt nem is tudtam, hogy egyike közülök itt telepedett le Párisban.

Majd rövid szünet után hozzátette:

— Szeretném egyszer látni a „te” Pasturel kisasszonyodat.

— Szóljak talán neki róla?

— Dehogy, dehogy! Sőt ellenkezőleg, jobb szeretném, ha nem is emlitenéd meg, hogy ismerősök vagyunk.

Raulin kívánsága szerint, egyetlen egy szót sem árultam el szomszédnőmmel beszélgetésünkben és az igazat megvallva, már minden

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

mokra vonatkoznak. A nyerstermény-vámok ellen nagyon természetesen erélyesen állást kellett foglalnia s minél nyakassabban követelte Magyarország ezeket a magas vámokat, annál erélyesebben utasították Bécsben vissza ezt a követelést. Ma már ebben a tekintetben csak csekély differencia áll fenn, de ez is el fog intézteni.

Csodálatosan változatlan a magyar kormány ellentállása az osztrák kormány által kívánt ipari vámokkal szemben s itt kell a legtöbbet tenni, míg azt lehet mondani, hogy a megegyezés létrejött. Magyarország a fogyasztók érdekére hivatkozik, de ugyanezt az agrár-vámoknál is lehetne mondani, mert az emberek nemcsak olcsó ruhákat akarnak, hanem majdnem még nagyobb nyomattal olcsóbb kenyeret. Ha Ausztria beleegyezik a magas mezőgazdasági vámokba, akkor Magyarországnak is bele kell egyeznie az ipari vámok felemelésébe. Hisz a vámterület közös s a vámbevételek a közös kiadásokra fordíthatnak.

Salisbury lemondása.

(Az angol miniszterelnök-változás.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

London, július 15.

A felsőházban az elnök, Devonshire herceg ma jelentette be Salisbury lemondását. Megjegyezte, hogy joggal feltehető, mikép ha a dél-afrikai háború várakozás ellenére nem huzódott volna olyan soká, Salisbury már előbb lemondott volna. Az elnök azután behatóan méltatja Salisbury kiváló tulajdonságait, majd kijelenti, hogy politikai nyilatkozatra nincs szükség, mert a vezető miniszter változása nem fogja maga után vonni a kormány politikájának változását. A mi Hicks-Beach pénzügyminiszter magatartását illeti, még remélhető, hogy lemondását, a melyet ilyen hirtelen nem vártak, talán vissza fogja vonni.

Spencer és Halsbury hosszabb beszédben méltatják Salisbury jellemét és kiváló képességeit.

Rosebery azt mondja, hogy Salisbury Glad-

stone halála óta dominált Anglia érdekében és beszédét Salisbury kiváló tulajdonságainak magasztalásával fejezi be.

A ház azután áttér a napirendre és második olvasásban elfogadja a szeszes italok eladásáról szóló törvényjavaslatot.

London, július 15.

Hivatalosan jelentik, hogy a király Salisbury marquisnak, a kit e hó elsején kihallgatáson fogadott, a Viktória-rend gyémántos nagykeresztjét adományozta.

London, július 15.

A király tegnap kihallgatáson fogadta Balfour miniszterelnököt és kinevezte titkos pecsétőrre (ord-privy-seal).

London, július 15.

Mint hogy Salisbury lemondása az eddigi kormány megszűnését vonta maga után, Balfour miniszterelnök szükségesnek találta, hogy a kabinet összes tagjait újra állásukba helyezze és abban megerősítse. Néhány miniszteri állásnak új emberrel való betöltését, vagy kicserélését a parlament őszi ülészaka előtt valószínűnek tartják, de nem hiszik, hogy még valamely jelentősebb változás fog történni a kabinetben.

TÁVIRATOK.

A kiegyezés.

Bécs, július 15. A Fremdenblatt jelenti: A belügyminiszteriumban az osztrák és a magyar szakelődök tegnap négy óra hosszat közös tanácskozást tartottak. A tanácskozás az állategészségügyi kérdésekre vonatkozott és pedig egyebek között az Ausztriába behozott marhák állategészségügyi megvizsgálásának javítására és a Magyarországból Ausztriába hozott sertések tekintetében szükséges bizonyos járványrendészeti rendszabályokra. A tanácskozást ma folytatják.

Az olasz király Oroszországban.

Krasnojé Szeló, július 15. Miklós cár és Viktor Emánuel király ma este 6 órakor Feodorovna Alexandra cárnéval és Feodorovna Mária özvegy cárnéval ideérkeztek. A pazarul dísz-

tett pályaudvaron testőrökből álló diszörtség volt felállítva. A két uralkodó ellépett a diszörtség előtt, mire a helyi hatóság küldöttel sőt és kenyeret adtak nekik át. Azután következett a tábor megtekintése. A két cárné kocsin előrehajtatott, a cár és a király nagy kísérettel lóháton követte őket. A sátrak előtt felállított csapatok és a nagy számmal összegyűlt közönség lelkes hurráival üdvözölte a felségeket. Miután a két uralkodó ellovagolt a tábor előtt a cár sátrában szerenádot rendeztek, majd 2000 zenész a takarodót játszotta, de ezt az időközben megeredt eső kissé megzavarta. A fejedelmi társaság azután a palotába ment, a hol családi ebéd volt. Ebéd után a felségek a színházba mentek, a hol két balletet néztek végig. Holnap reggel nagy csapatszemele lesz.

Francia lobogó angol területen.

London, július 15. Az alsóházban Cranborne külügyi államtitkár egy hozzáintézett kérdésre alaptalannak nyilvánította azt a hirt, hogy a Kanton és Makao között lévő Ichi községben kitűzték a francia lobogót.

Szontagh Gyula temetése.

(A kereskedelmi testület gyászsa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

A felső temető halottas házából, az aradi társadalom és a kereskedő világ részvételének impozáns megnyilatkozásával temették el ma délután szepes szombati Szontagh Gyulát. A temetésen nagy közönség jelent meg; testületileg vonult ki az aradi kereskedelmi testület, a melynek újjászervezője, s huszonöt éven át elnöke volt, s képviselve volt az Aradi Kereskedők Köre s az aradi kereskedő ifjak betegsegélyző- és temetkezési egyesülete.

A végtisztességet megadó közönség sorában voltak: Institoris Kálmán polgármester, Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán, Salac Gyula, Barabás Béla dr. és Hátori László dr. országgyűlési képviselők, Fábian László nyug. főispán, Kristyóry János kereskedelmi és iparkamarai elnök, Tedeschi Viktor az Aradi Kereskedelmi Testület elnöke, Hamsea Agost archimadrita, Abrai Lajos, az aradvárosi felső keres-

rég elfelejtettem, amikor egy délután valaki kopogtatott az ajtón.

— Szabad! — szóltam hangosan és nem kis meglepetésemre, — Raulin lépett a szobámba.

— Háborgatlak talán?

— Oh, de hogy is kérdezhet csak ilyet?

Odatoltam eléje legjobb nádszékemet és azt akartam, hogy jól érezze magát nálam.

Néhány pillanat múlva megkérdezte:

— S hol van a szomszédnőd?

— Épp a legjobb időben jött. Ott ül az erkélyen. Bemutassam önt neki?

— Nem! Hadd nézzem meg csak előbb.

Azzal lábujjhegyen az ablakhoz ment és a függöny mögül áttekintgetett Pasturel kisasszonyhoz, aki egy kis fehér padocsán ült az erkélyen.

Mikor meglátta, összeráncolta homlokát és emlékeiben kezdett kutatni. Ugy tetszett neki, mintha a letűnt ifjúság szép emléke éledt volna fel lelkében.

Hirtelen, mintha kizökkent volna merengésből, hozzám fordult s mintegy kérdőleg jegyezte meg:

— Valaha csinos lehetett...

— Én sohasem hallottam lágyabb, kedvesebb hangot az övénél — mondottam lelkesülten.

Mikor aztán kimentünk az erkélyre, Pasturel kisasszony barátságos fejbiccentéssel viszonozta köszöntésemet. — Azzal odaléptem

az erkély korlátjához és Raulinre mutatva, mondtam:

— Nagysád, engedje meg, hogy bemutatam mindkettőnk földijét, André Raulin urat. Fölkelt a helyéről, meredten nézett reánk és halkán, elgondolkodva ismételtette:

— André Raulin? ... André Raulin? ...

De hirtelen elsápadt az arca, egész testében remegni kezdett és miközben erőltlenül lenyanyatlott a helyére, felsikoltott:

— André! ...

A következő pillanatban Raulin bámulatos fürgeséggel átugrott a szoroson egymás mellett levő erkélyek korlátján és karjaiba zárta az ájultozót. Gyöngéden megsimogatta a homlokát és becézgetve szólt hozzá:

— Charlotte ... édes Charlotteom, térj magadhoz ... én vagyok ... André.

Aztán áttintett hozzám.

— Jöjj át gyorsan és segíts, hadd vigyük be szegényt a szobájába.

Azzal én is átugrottam az erkély korlátján és Pasturel kisasszony csakhamar ott feküdt az ágyában. Egy-két csepp viz, amit az arcára szórtunk, ismét eszméletre térítette.

Mikor megpillantott bennünket, ijedten emelkedett fel helyéről. De csakhamar visszamemlékezett az előbb történetekre s szeméi könnyekkel teltek meg. Fájdalmas mosolygás közben odanyujtotta kezét Raulinnak és halkán suttogta:

— André ... Örülök, hogy viszontláthatom.

Ugy éreztem, hogy az én jelenlétem csak zavarná örömeiket és szép csendesen visszatértem lakásomba. Sokáig, nagyon sokáig elgondolkoztam a dolog felett és már egy óra is eltelt, mire újból megjelent Raulin az erkély ajtajában. Nagyon izgatottnak látszott és türelmetlenül szólt hozzám:

— Kérlek, ne kérdezz semmit ... majd később ... majd máskor mindent el fogok mondani.

S mielőtt csak egy szót is szólhattam volna hozzá, már az ajtón kívül volt és lerohant a lépcsőkön.

De nem is ő, hanem Pasturel kisasszony mondta el aztán a találkozás rejtélyes történetét. Tőle tudtam meg, hogy még gyermekkorában árva lett és elszakadt Chéreméből, hogy Mauger néjéhez menjen, aki Juvignyben, egy kis vidéki városkában lakott. A kis városkában minden ember ismerte egymást és így Maugerék is megismerkedtek Raulinnal.

— André Raulin éppen olyan idős volt, mint én, — mondta Pasturel kisasszony. — Mindennap összetalálkoztunk és így megismertük, megszerettük egymást. André megvallotta szerelmét és én örömmel ígértem meg neki, hogy a felesége leszek. De oh! Nem gondoltunk arra, hogy André szülei ellenezni fogják a házasságot. S sajnos, úgy is történt. Eppen tizenkilenc éves voltam, amikor Raulinné behívott a szobájába és így szólt hozzám:

— Te szereted André-t és ő is szeret té-

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

kedelmi iskola igazgatója, Marschall Lajos dr. kereskedelmi és iparkamai titkár, Varjassy Lajos polgármester-helyettes, Kádas Kálmár főjegyző, Reicher Károly főügyész, ifj. Lőcs Rezső tanácsnok, Virágh Lajos főmérnök, Beles János kir. közjegyző, Wadovszky Gusztáv, Meszlényi Antal dr. kir. ügyész, Ottenberg Tivadar, Domány József, Révész Adolf, Embey Iván kir. pénzügyigazgató helyettes, Heinrich Sándor, Ring Géza, Perc György nyug. kir. ügyész, Andrányi Károly, Vajda István dr., Kohn S. N., Hermann Gyula, Fetter Géza, Pekár Károly, Institoris István dr., Issekutz László dr., Brück Gyula dr., Knar Alajos jószágigazgatósági titkár, Eles Armin a kereskedelmi testület alelnöke, Walder Gyula, Daniel László, Daniel Kálmán, Halmai Andor dr. az aradi kereskedő világnak legelőkelőbbjei.

A diszeseu fölravatalozott koporsót sok koszoru fődte, közöttük: az aradi kereskedelmi testületé, az aradi kereskedő ifjak betegsegélyző egyesületeé, a Probst Károly és társa cégé, s a családtagoké.

A halottat Frint Lajos ág. evangélikus lelkész bucsuztatta, megható beszédben hangoztatva, hogy az elhunyt mindig egyházának szellemében és egyháza javáért érzett, gondolkodott és cselekedett.

Majd Tedeschi Viktor, az Aradi Kereskedelmi Testület elnöke lépett a koporsó elé, s a következő, benső hatást keltett beszédet tartotta:

Az aradi kereskedelmi testület nevében kérek néhány pillanatra meghallgatást, hogy elbucsúhassam azon nemesszívű, kiváló jellemű férfitől, kinek haló porait e koporsó foglalja magában, de a kinek emléke, mint az ideális gondolkozó hazafias érzelmű és tetőtől talpig becsületes magyar kereskedő mintaképe lelkünkben örökké élni fog. Es mélyen tisztelt gyászoló gyülekezet, a természet rendje szerint ennek így is kell lenni, mert Szontagh Gyulának nem váratlanul jött, de azért még mindig nagyon is korai halálával nemcsak szorosabb értelemben vett családja szenvedett pótolhatlan veszteséget, hanem az aradi kereskedelmi testület is, mely, mint azt a megboldogult többször kijelentette, övéi után szívéhez legközelebb állott. Ő volt az, ki a tespedés hosszú éveit után a kereskedelmi testületet új életre keltette, annak második megalapítója lett, ő volt az, ki közel egy negyed századig mint tényleges elnök annak élen állott, időt, fáradságot nem kímélve munkálkodott, ő volt vezetőnk, szó-

szólónk minden ügyes-bajos dolgunkban, ő volt az, kinek lelkében mint eléghetetlen láng lobogott a törekvés, hogy a magyar kereskedő osztály hazájában elfoglalja azon helyet, melyre a művelt világ más országainak kereskedői méltán oly büszkék.

De nem folytatom, hisz mindnyájan tudjuk, ki volt Arad társadalmában, különösen kereskedelmi világában Szontagh Gyula és mily óriási őrüthagyóit körünkben, midőn nemes szíve dobogni megszűnt. Ime elértünk a véghez. Bucsuzni jöttünk tőled igaz barátunk, vezetőnk. Tehát Isten veled. Legyen hamvaidd felett könnyű a föld, melyet annyira szerettél, legyen örök álmód édes, nézz le reánk a magas menyekből, kik hivatva vagyunk megkezdett munkádat folytatni és ha csüggedni találunk, emléked álljon mint világító oszlop előttünk és vezessen diadaira. Még egyszer, Isten veled — Isten veled.

Az aradvárosi felső kereskedelmi iskola részéről Abrai Lajos igazgató méltatta Szontagh életpályáját, a következő szavakkal:

Aradváros egyik legszebb iskolaépületének dísztermében, fekete márványlapon, arany betűk hirdetik a jelennek és az utókornak, hogy az épületet a magyar kereskedelmi szakoktatásnak közadakozásából az aradi kereskedelmi testület emelte. A látogató idegenek s a kereskedői pályára készülő nemzedékek ugyanazon a táblán azt is olvassák, hogy a nagy műnek megalkotói között, a kik minden idők hálájára érdemesek, legelső helyen áll Szontagh Gyula, mint a kereskedelmi testület elnöke. Ez a tábla hirdeti legméltóbban, mélyen tisztelt gyászoló közönség, annak a férfinak az érdemeit, a ki most a ravatalon fekszik, a kit mélyen gyászolunk, a kit őszintén megsirattunk s a kihez utolsó Isten hozzád-ot mondani össze gyülekezünk.

Am azok az arany betűk minden ragyogásuk mellett is némák és nem fejezik ki mindazt, a mit ki kellene fejezniök; nem fejezik ki azt, a mi csak a kortársak emlékeztében és szívében él. Mert annál a díszes épületnél sokkal impozánsabb, sokkal magasabb volt az az eszme, a mely Szontagh Gyula agyát lázasan tüzelte, szívé dobogtatta és tette erejét munkára, alkotásra sarkalta. Az az eszme túllépi egy iskolának, egy városnak szűk körét, sőt túlhaladja egy társadalmi osztály érdekkörét is; hivatva van arra, hogy egy egész nemzet köztudatába átmenjen. A mit a leghatalmasabb birodalom legtekintélyesebb államférfiai hirdettek most, ugyanazt érezte, gondolta és hirdette másfél évtized előtt Szontagh Gyula, az egyszerű polgár, az egyszerű kereskedő. Arról az eszméről van szó, mélyen tisztelt gyászoló közönség, hogy a mely nemzetnek nincs helyes alapokra fektetett közgazda-

sági rendszere, az a nemzet vérszegény marad vagy azzá lesz, annak a nemzetnek összes erői elbányatlanak, más nemzetek által elszívotnak, az a nemzet lassankint elsorvad és elpusztul. Arról az eszméről van szó, hogy a nemzetek az emberirtó háborúkon kívül immár *vagyonpusztító gazdasági háborúkat is viselnek egymással* s hogy e gazdasági háborúban a kereskedő az a katoná, a kinek a rátermettsége, készsége, kitartása, lelkesedése és hazafisága dönti el a háború sorsát, a nemzet győzedelmét. Ennek a tudatában ébresztgette apostoli hévvel a megboldogult az ő pályatársait a kereskedői öntudatot; ennek a tudatában buzdította, lelkesítette őket tömörülésre, összetartásra és áldozatokra, ennek a tudatában appellált folytonosan a társadalom minden rétegének, minden osztályának támogatására.

Ezt az érdemét a megboldogultnak azok az arany betűk nem hirdetik, de hirdetni kell nekünk, a kik azt ismertük és méltányoltuk.

Van azonban az ő gazdag szellemi hagyatékában sok más is, a mit örökölni hagyott reánk. Ott van a többi között az ő ritka idealizmusa. Dolgozott, fáradott, küzdött, harcolt, de nemcsak önmagáért és családjáért, de egyházáért, nemzetéért, városáért, polgár- és pályatársaiért s a jövő nemzedékért, az ifjúságért is. Mindenütt talált magának tért a hasznos munkára és sehol sem kímélte az áldozatot. Oh, ha sokan volnánk hasonlók ő hozzá az önfeláldozásban, az önzetlenségben, ha sokan követnők az ő nemes példáját: nem volna olyan rideg, nem volna olyan kegyetlen a létért való küzdelem és nem volna oly beteg ez a mai társadalom.

Szent tűznek lángja lobogott benned, elköltözött kedves barátunk és bajtársunk. Muló poraidat átadjuk az édes anyaföldnek, de hasznos életed emlékeit, eszmei tartalmát megőrizük magunknak és maradékainknak. Sirodra szerető gyermekeid kegyelete virágokat fog ültetni, a miket oly nagyon szerettél; mi azokat az eszméket és gondolatokat fogjuk az emberi szívekbe oltani, a melyekért harcoltál. Isten veled, áldás legyen emléken!

A beszéd végeztével a koporsót a Szontagh család sírkertjében, Frint Lajos lelkész rövid imája után földelték el.

Leleplezett világcsaló.

(Aki elbolondította Európát.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

Egy bécsi esztergályosnak, névszerint: Hanslián Antalnak, rosszul ment a mestersége. De ötletes ember volt az öreg. Kitanulta, hogy az emberek többet dolgoznak egy versenylóra, mint hat igavonóra s egy-egy amerikai boxer többet keres, mint két magyar államtitkár. A távgyaloglás, amelyet hajdan földkörüli koldulásnak neveztek, szintén jövedelmező mesterség. Hátha még Hanslián János új találmánnyal száll a világ elé, amint szállott is. Hanslián János egy ötlettel elbolondította Európát, amint ez az alábbiakból kiderül.

Négy napja annak, hogy egy esztergályos legény, névszerint Hanslián Antal, visszaérkezett Bécsbe egy tolokocsival. Azt állította, hogy több, mint két esztendeig tolt a kocsit, a melyben kis leánykája foglalt helyet. Ő, meg a felesége gyalog járták be így a tolokocsival egész Európát. Az utra egy krajcár pénzt sem vittek, abból az egyszerű okból, mert nem volt nekik. De vitt magával sok képes levelezőlapot, amelyet utközben eladogatott. Ha ez nem jövedelmezett eleget, koldult. Mindenki szívesen vett tőle képes lapot és adott neki alamizsnát, mert olyan derék esztergályoslegény, aki tolokocsival járta be gyerekestől, feleségestől Európát, megérdemli a pártfogást. Ő is díjért baktatott. A „Newyork Herald” című amerikai lap tüzött ki 10,000 dollárt erre a „művészi” körutra.

ged. De azért a házasságból nem lesz semmi. Először is mind a kettőn egyidősek vagytok, ami már magában véve sem jó. Aztán meg, ami a legnagyobb baj, neked, édes lányom, semmid sincsen. A fiam sem pénzes gyerek és sem az apja, sem én, sohasem engednök meg, hogy egymáséi legyetek. De ha igazán szeretted Andrást, — amit el is hiszek, — akkor ugy bizonyíthatod be leginkább szerelmedet, ha lemondasz róla és nem akadályozod meg jövendő boldogságát. Különbön is, nénédnek már elmondtam mindent és ő is ugyanazon a nézetben van, mint én.

Ez a kijelentés borzalmas hatással volt reám. Beteg lettem, a láz gyötört és élet-halál közt lebegtem. Nagysokára aztán mégis meggyógyultam. Nem akartam többé látni ismerőseimet és amikor egészséges lettem, minden bucsuzás nélkül elhagytam Juvignyt és Párisba jöttem, ahol barátaim egy nagy paszománygyártó üzletben szereztek állást a számomra. Kezdetben bizony nagyon nehezen ment a dolog, mert sokat kellett dolgozni és kevés volt a — bér. De lassankint jobbra fordult a sorsom, úgy, hogy végre én is részesedhetem az üzlet jövedelméből. Valamicskét össze is kuporgattam magamnak és most a megtakarított pénzből éldegek, szerényen bár, de gondtalanul.

Sokszor megkérték azóta a kezemet, de én hű maradtam első szerelmemhez és nem mentem férjhez.

Közben véletlenül megtudtam azt is, hogy

André Raulin megnősült; de sohasem láttam többé viszont. S mégis rögtön ráismertem!

A legutóbb aztán elmondta André, hogy hiába kutatott utánam és csak öt esztendő múltán, miután eltűntem Juvignyből, nősült csak meg, — szüleink kívánságára.

— Ou nélkül, — fejezte be beszédét Pasturel kisasszony — sohasem láttuk volna viszont egymást!

A következő vasárnapon, amikor Raulinnél asztalhoz ültünk, így szólt hozzám Raulin:

— Nagy szíveséget tennél, ha csütörtökön ismét eljőnnél hozzám ebédre.

Alig volt annyi időm, hogy megköszönjem a meghívást, mire Lamblinné a következőképpen egészítette ki atyja szavait:

— Helyes! A férjem s én pont öt óraker odahajtatunk önhöz és aztán magunkkalhozuk a kocsin Pasturel kisasszonyt, jövendő mostoha anyámat, akit már most is szívből szeretek. Aztán . . . aztán megtartjuk az eljegyzést . . . — fűzte hozzá örvendező mosolygással.

— S én még arra kérlek, — szólott Raulin, — hogy légy a násznagyunk, mert te nélküléd sohasem láttam volna viszonyt édes menyasszonyomat.

Egy hónap múlva a Saint-Sulpice-templomban megeskette a pap a hatvan éves jegyespárt, akik életük alkonyán, fiatal lélekkel élvezték a mézesetek boldogságát.

Mikor megérkezett Bécsbe, nagyon sok bámolója volt. Három óra késéssel baktatott be, mely késés érthető volt minden szakértő előtt. Nem csekély dolog az, tolokocsival akkora utat tenni! Megbámulták, megtapogatták, megveregették a vállait, megtraktálták és ellátták minden jóval; és ami ennél is jobb, világhírű emberré lett.

A bécsiek tombolása már csapkodta az eget. *Lueger* polgármestert vezényelték ki a fogadására s a práter fellegei alatt esküdtek, hogy Hansliant megválasztják városatyának.

Eddig rendben volna a dolog. De ilyen nagy esemény híre nem maradhat vesztég Európában. A hírek manapság szárnya van. Viszi a drót Amerikába is. Így elvitte persze a „New-York Herald” szerkesztőségébe. Ez viszont dróton felvilágosította Európát, hogy az egészről egy szó sem igaz.

Semmiféle tolokocsival való világszavargásra díjat ki, nem tűzött; kisebb gondja is nagyobb volt, mint ilyen hülyeség. Neki ilyen ne is imputáljon Európa, mert ehhez hasonló dolgok legfőleg az ó-világban képzelhetők.

Nosza! Elkezdtek piszkálni a derék esztorgályoslegényt, hogy minek füllentett akkorát és miért tette lóvá egész Európát? Hogy mert kicsődíteni annyi embert az utvonatra, amelyen hazabaktatott? Azok, akik üdvözölték és jól tartották, azok, akik megbámulták, sejdíteni kezdték, hogy az egész hősi világszavargás csak szédelgés volt. Minekutána díjat senki sem tűzött ki, nem volt valószínű, hogy valaki ingyen ilyen fárasztó dolgokra vetemedjék. Az esztorgályoslegény így sarokba szorítatva, hebegett, himezett-hámozott és végre ötlöve-hatolva bevallotta, hogy nem a nevezett lap tüzte ki a díjat, hanem egy bolond milliomos, akinek nevét hirtelen elfelejtette.

A híres sportférfiu, mint Bécsből jelentik, *megszökött* — de nem tolokocsin.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Az őrnagy ur, bohózat. A Vigszínház művészársaságának fellepte.

* **A páholy.** A Vigszínház művész-társaságára nemcsak akkor kíváncsi a közönség, mikor a tulpikáns szimfónia dalmat mutatja be. Ma este *A páholy* volt előadásra tűzve s a tágas szinkór mégis megtelt, ami nem kis dolog, mikor a szép júliusi este olyan langyos cirogatással csábit a sétára és a kávéházak teraszára. Aki elment a színházba, jóakarója volt önmagának. Igazi élvezetet nyújtott a mai előadás úgy összehatásában, mint egyenként tekintve a szereplőket. *Hegedüs Gyula* és *Tapolczay* a két ál-szabaddkőműves nagyszerűen csinálta a dolgát, s hozzá a legegyszerűbb művészi eszközökkel. — *Nikó Lina* ma — a kivénült kokot, a kemény ezredesné után — a harmadik zsánert mutatta be a harcmezőben égő anyós szerepében, s itt is bebizonyította, milyen kiváló művésznő. *Szerémy Gizella* elegáns, közvetlen játékával hatott. *Szerémy Zoltán*, kinek egyedül volt módjában erősebb eszközökkel dolgozni, hatalmas derűtséget keltett a női mezben. Volt egy jelenete, mikor sikolyával páratlan hatást produkált. Tipikus örmény volt maszkban és játékban *Rónaszéki Gusztáv*, az aradiak régi ismerőse. Kisebbszerepükkel kiegészítették a keretet: *Varsányi Irén*, *Cserny Béla* és *Rónaszékiné Vendrei Ferenc Dinszky-Caesarja* ellen sem tehetünk kifogást, de nem tudta feledtetni azt a nagyszerű énekkórász figurát, melyet a múlt évben *Palágyi Lajos* mutatott be hősszerelmes léte. Ked-

ves megjelenésével és ügyes játékával megnyerte a közönséget a társulat növendék tagja, *Révész Iona*. Szemrevaló szobaleány volt *Bálint Rózi*. (L—y.)

* **Az őrnagy ur.** A Vigszínház művész-társasága vendégszereplései számát megtoldja egygyel. Holnap szerdán este *Az őrnagy ur* ban vesznek búcsut a művészek az aradi közönségtől, mely minden este megtöltötte a színház s örömmel látta a magas nivón álló előadásokat.

* **A Tarka Szinpad** nagy sikereket aratott műsorával két hónapi vidéki körúton van. Előadott műsorszámait mindenkinél kedves emléken maradnak. *Klökner Ede* budapesti zeneműkiadónál, a kinek a Tarka Szinpad összes műsorszámait megjelentek — ép most jelent meg és küldetett be hozzánk: A „Tekintetes ur” dalos cigány történet. Szövege *Kalotay Sándortól* zenéje *Lányi Ernőtől* éneklő *Baumann Károly*. Ára 1 kor. 60 fillér. „Forgalmi akadály” vasutas kuplé *Kalotay* és *Donáth* éneklő *Kornay Berta*. Ára 2 kor. „Ferdevilág” tréfás párjelenet *Pásztor Arpádtól*, zenéje *Donáth Lajostól*, éneklő *Baumann* és *Kornay Berta*. Ára 2 kor. A „Rózsabimbó és méh” angol dal, éneklő *Kornay Berta*. Ára 2 kor. 16 fill. A műsor összes zeneszámait megrendelhetők *Klökner Ede* zeneműkiadóhivatalából Budapesten, VIII. József körút 22—24, s ajánljuk a zenepiac e mindvégig hazai termékeit lelkes közönségünk figyelmébe.

Egy faipari részvénytársaság fizetési zavarai.

(A körösvölgyi faipar részvénytársaság válsága.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15

Az Aradmegye határán levő és az azzal szomszédos hunyadmegyei erdővidék üzleti körei élénken foglalkoznak a Körösbányán székelő körösvölgyi faipar részvénytársaság fizetési zavarával. A fizetésképtelenség hivatalos megállapításáig még nem jutott az ügy, de a társaság hitelezőinek, s a részvényeseknek érdekei már erősen veszélyeztetve vannak.

A részvénytársaság válságának ez a története:

Néhány év előtt *Serbán Szilárd* körösbányai birtokos eladta a tulajdonát képező erdők egy részének irtási jogát *Hász Adolf* budapesti kereskedőnek. Azonban ez a Hász-cég két év előtt fizetésképtelen lett, s akkor a körösbányai erdővállalatra részvénytársaságot alapított, *Körösvölgyi faipar részvénytársaság* címen, a mely átvette a Hász-cég jogait és kötelezettségeit.

Most azonban a kedvezőtlen üzleti viszonyok és egyéb körülmények folytán a részvénytársaság is fizetési zavarokkal küzd. Legutóbb a cég egy aradi hitelezőjének kérelmére a körösbányai járásbírósa árverést tűzött ki a társaság irtási jogának egy részére, a melyet az árverésen *Miku Adrián* körösbányai lakos vett meg 320,000 koronáért.

Legújabb *Moskovitz* Smyl és érdektársai, körösbányai lakosok kérelmére, 4388 korona követelés erejéig tűzte ki a körösbányai járásbírósa az árverést a társaság tulajdonát képező és 27396 kor. 89 f. becsült vasúti sinek kiterítő váltók, forgató korong különböző felszerelő anyagok, különböző gép s illetve kovács szerszámok és fújtatók, továbbá bükk tűzifák, bükk és tölgyfa tönkök s egyéb anyagokra.

A társaság hitelezői és *Serbán Szilárd* között most folynak az egyezkedési tárgyalások, a melyek minden valószínűség szerint eredményre fognak vezetni, s a hitelezők teljes összegben megkapják követelésüket. A részvénytársaság fölszámolása is valószínűleg kikerül-

hető lesz, hanem az üzemet, amely most szünetel, folytatni fogják, a feldolgozandó anyagot vállalkozó fogja szerződés útján átvenni.

A válságba jutott társaság részvényesei többnyire budapesti lakosok.

Jäger Mari

és a méregkeverő asszonyok.

(Látogatás Mária-Nosztrán.)

Arad, július 15

A napokban egy újságíró ellátogatott a mária-nosztrai fejedelmébe, akova tudvaleg a fejedelmébe itelt nőket utalják az ország minden részéből, a fejedelmé ügyvezetője, *Gonda Antal* dr. kalauzolta az újságírót, aki érdekes látogatásáról a következőket írja:

Ebbe a fejedelmébe internálták a hódmezővásárhelyi méregkeverőket, *Jäger Mari* és társait is, akik közül ma már csak *Jäger Mari*, *Szappanos Judit* és *Mucsi Mihályné* van életben. *Csordás Lidi* és *Varga Lidi* halálában a fejedelmé az isten ujját látják. Ez a két nő, amint a fejedelmébe került, súlyos beteg lett és amint egyik betegségből kiépült, újabb, még kínosabb betegségbe esett. Két éven át folytonosan iszonyuan szenvedtek, míg végre a halál mind a kettőt egy napon megszabadította kinjaitól.

A másik három rabnő napjai is meg vannak számlálva. *Szappanos Judit* van a legjobb szímben, még dolgozik reggeltől estig, de tüdejét megtámadták a bacillusok, a tuberkulózis, a fejedelmé réme, már hónapok óta rágódik rajta, tudja, hogy a hatált hordja magával és ez a tudat a különben szívós természetű nőt teljesen megtörte. Éjjelenként, mikor az intézetben néma csend van, lelkifurdalások gyötrik, amelyek megfosztják őt álmától, nyugalmától. Felijed, rémalakokat lát maga körül s gyermek módjára sirni kezd. Az éjjeli őrszolgálatát teljesítő kedves testvér hozzá megy, elmond előtte egy Miatyánkot, a bűnös nő utána mondja: „... szabadíts meg a gonoszól” ... azután lassankint lecsillapodik, megnyugszik.

Mucsi Mihályné a legcsinosabb és a legintelligensebb a méregkeverők között. Még egész jó karban van, csak a haja őszült meg idő előtt. Különbösen ennél az őrütségnél egy speciális tünete kezd mutatkozni. Olykor megborzad, undorodik az elébe tett ételtől és a világezt sem izlelné meg. Attól fél, hogy az étel meg van mérgezve, őt is szerezékével akarják megölni, amint ő megölte az urát. Ez a beteges állapot azért figyelemre méltó, mert *Mucsiné* titkolja baját s csak abból lehet erre következtetni, mert halálos félelem fogja el, ha látja, hogy azt az ételt, amelytől ő megborzadt, valamelyik társa akarja elfogyasztani. Ilyenkor hirtelen az étel után nyul, nehogy mást érhesse a szerencsétlenség.

Jäger Mari, aki súlyos beteg, a kórházban fekszik. Mikor beszállították az intézetbe, izgága, lobbanékony, durva, káromkodó, szenvedélyes nő volt. Később kissé fölhangyott rakoncátlanokodásával, a bűnbánó nőt adta és szorgalmasan forgatta a bibliát. Felkúndon őregszik. A még nemrég életerős asszony ma már csak rom. Betegsége az ágyhoz köti, de bizik nemcsak abban, hogy felépül, de abban is, hogy kiszabadul. Különbösen az emlékezőtehetsége is rohamosan gyöngű. Mikor a szobába léptünk, elkezdett jajgatni, sopánkodni, hogy szájalmat keltsen. Minden harmadik szava: Ah, Jézusom! Bűnéről sohasem beszél szívesen s az utóbbi időben azt is restelli, ha a nevén szólítják. Tudja, érzi, hogy mennyi bűn tapad ehez a névhez. A fejedelmé különben sem köz-

lékeny, a legbizalmasabb viszonyban kell lennie már azzal, akinek megvallja, hogy miért került fogságba. Kisérőm beszélgetni kezdett a beteg asszonnyal:

- Hogy érzi magát, Mari néni?
- Fáj a sok fekvés.
- Hány éve van itt?
- Tessék hangosabban beszélni, mert nem jól értem a szót.
- Hiszen ezelőtt nem hallott nagyot.
- Nem biz'a. Bábasszony voltam és annál nagy baj az, ha a füle rest. Csak most kezd egy kicsit lustálkodni, talán azért, mert ritkán hall beszédet.
- Levelez a rokonságával?
- Igen; a minap irtam Vásárhelyre egyetlen testvéremnek, de annak a halálos levelét kaptam. Van még egy leányom is, *Balog Péterné*, aki amolyan cselédes asszony. Azt írja, hogy magához vesz, ha kiszabadulok.
- Hát kiszabadul?
- Ugy gondolom, hogy öt év múlva, mert tiz esztendő taptam. (Életfogytiglan van itélve.) Csak már lemorzsolódott volna, mert tesszik tudni, most töltöm be hetvenedik esztendőmet, aztán hasztalan ügyelek az egészségre, ez az átkozott hajtű nem marad nyugton.
- Milyen hajtű az?
- Még a vizsgálati fogságban bolond fejjel el akartam emészteni magam, mert attól félttem, hogy meg kell ismerkednem Bali bátyámmal. (A hóhérral.) Két hajtűt kiegyenesítettem és a hasamba szurtam. Az egyiket kivették onnan, de a másik benrekedt és most, hat év után, az ágyba döntött. Nagy baj az, kezét csókolom, mert aszondja a doktor ur, hogy nem lehet megoperálni. Pedig nem szeretnék elpusztulni.

MULATSÁGOK.

(=) Nyári multság Csermón. Csermón a minap a kaszinó nyári helyiségében gyermek multságot rendeztek, a mit aztán este a felnőttek fesztelen jókedvvel folytattak a kaszinó termében *Demeter* Jancsi bandájának muzsikája mellett a multságban a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: Berkes Arminné, Fekete Ignácné (Gurba), Haberfelner Béláné (Barakony), Holländer Miksáné, Kohn Lajosné, Lóvinger Ignácné (Gurba), özv. Petrovskyné (Arad), Schreyer Jakabné, Singer Józsefné, Suhajda Béláné, Szita Istvánné, Vadas Gyuláné, Vertán Ernőné, Veszely Ferencné (Budapest), Henker Márkné.

Leányok: Berger Helén, Rezsín és Ella (Sikula), Fekete Ionka (Gurba), Kohn Adél (Somoskesz), Kalmár Vilma és Mariska (Soprós), Lóvinger Ida (Gurba), Mauró Terike, Schreyer Aranka, Singer Ionka, Stolcz Irma, Irén és Micike (Talpas), Suhajda Valéria (Somoskesz), Szita Vilma, Gizi és Jolán, Varga Zsuzsika, Varga Róza (Mező-Tur), Varga Etelka (Sziintye), Vass Gizi, Böske és Terike, Veszely Jozika, Wilsch Mária.

(=) Az aradi könyvnyomdászok által f. év június 15 én rendezett jótékony célú nyári táncvigalom anyagi sikeréhez felülfizetéssel a következők járultak: Urbán Iván, Barabás Béla dr. Aradi Közlöny szerkesztősége, Goldzieher Géza Bpest 20—20 kor., „Aradi Reggeli” és „Aradi Estilap” „Facseti Ujság” szerkesztőségei, Neuman Testvérek, Révész Adolf, Réthy Viktor, Muskát Miksa, Aradi Lövészegylet, Szida Milán, II. ker. jót. fillérasztársaság, Leykam Josefthal Bpest, Poppelbaum N. Bécs, Fuchs Ignác Bécs, 10—10 kor., Müller Károly, Mayr Lajos, Magyar nyelv terjesztő-egylet 6—6 kor., Keppich Zsigmond, Boros János, Kalmár Nándor, Tabakovits György dr. Tedeschi Viktor, Limbeck János, Farkas Ferenc, ifj. Klein Mór, Aradi Széchenyi gőzmalom, Aradcsanádi gazdaságitkp. Aradielsőtákp. Aradmegyei tkp. Aradi hivataloszkák betegs. és tem. egyll. Kőművesek szakegylete, Schöntag Gyula. Bpest, Bleyer Mór, Csutak Karoly, 5—5 kor., Steinfeld Lajos, Tóth István, Ruber István, Pécska, Gruber Lajos Uj Arad, Sas és Bauer Bpest, Müller Testv. Bpest, Faragó Rezső, Magyar Ferenc, Lówy Ignác, Kneffel Lajos, Kiss Ferenc, Martin Aladár, Sugár József, Nikodém

Jánosné, Kohut Jakab, Vidulovits Izidor, Párec Gyula dr., 3—3 kor., Szabó József 2.60 kor., Hacker Béla, Krause Ottó, Georgiades József, Szamar-asztaltársaság, Deich Gyula, Kondorosi János, Kovács József, Lóvey Nándor, Honisch L. István, Klapok Alajos, Panker Viktor, Márai Gyula, Földes Kelemen, Ring Vilmos, Morgenstern Gyula, Tagányi István, Aradi Polgári Tkp, Domány József, Bogdán Sándor, Csálary Károly, Haubenreich Mihály, Hammedi Ferenc, Reich Samu, Schwartz Ferenc, Krisztea Aurél, Nahtnébel N., Szospkai Jakab, Illés Zsigmond, 2—2 kor., Japa Emanuel, Cárán György, Muszkan Döme 1.20—1.20 kor., Dr. N. 1.60 kor., Ruppert Mariska, Tomits Istvánné, Buday Gyula, Weisz Miksa, Munzár Antal, Wallinger István, Göllner Ferenc, Kerekes Lajos, Mészár Ferenc, Tieger József, Tamasovits Károly, Winthab Antal, Deutsch Miksa, Berman Miklós, Pajtik István, Németh Sándor, ifj. Bauman Rudolf, Világ Márton, Varga János, Dandy János, Adusz Lázár, Vojtek Kálmán, Rozsnyai-gyógytár, Garay Sándor, Ravasz Imre, Erdődy Sándor, Kréc Sándor, Argyelán Demeter, Argyelan György, Lammest István, Edl Károly, Geyer János, Heim János, Schweffel Ferenc, Godliard János, Puskás György, Puskás Péter, Bloch Lajos, Duschek Ferenc, Kell Manó, Fehér N., Simon József, Schwartz Ignác, Szuszán György, Walthier Mihály, Leitersdorfer Soma, Bogdán György, Szauth Miklós, Rettinger Antal, Cirkál Gyula, Baum Béla, Erdélyi József, Szányi István, 1—1 kor., özv. Duschek Ferencné 80 fill. Szeifert János, Bányai László, Szabó Pál, 50—50 fill, Schlesinger János, Radó Lipót, Szappanos József, Hanecker Károly, Jankovits György, Messer Miksa, Lefkovits Berta, Fantoly Erzsike, 40—40 fill, N. N. N. N. 20—20 fill, mely szives felülfizetésekért ez uton is köszönetet mond a rendező-bizottság. El nem mulaszthatjuk továbbá köszönetet mondani a Gyulai István-féle könyvnyomda, és Keppich Zsigmond urnak ingyenes nyomtatványokért Berán Antal urnak, ki a tánc-kört díjtalanul díszítette, Fuchs Ignác (Bécs) Szedő Gáspár Budapest és a cs. és kir. hermanecti papírgyárnak (Budapest) kik egyesületünknek nagyobb mennyiségű confettit díjtalanul küldeni szivesek voltak. Végül fogadják egyesületünk leghálásabb köszönetét mindazon urnak és urhölgyek, kik multságunk erkölcsi és anyagi sikere érdekében közreműködtek.

Velence katasztrófa előtt.

(Egy szakember a város elpusztulásáról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 15.

A velencei campanile beomlása komoly aggodalmakat kelt a tengere épült város lakosságában. Valóságos pánik vett erőt mindenkin, mert attól tartanak, hogy a katasztrófa még csak ezután következik s a tenger-rengés által okozott szerencsétlenség több épülettel megújulhat.

Rendkívül érdekes az a hiradás, melyet Bécsből kapunk táviratban. A *Neue Freie Presse* egyik munkatársa ugyanis a katasztrófa hírének hatása alatt megintertjuwolta Wagner építészeti főtanácsost, a ki kiváló szaktekintély s a kinek véleménye nagyon számbavehető. Wagner többek között kijelentette, hogy *egész Velence elpusztulása biztosra vehető, mert a cölöpök — ugymond — melyeken Velence házai épültek, egyre korhadnak s az egész várost elsüllyedéssel fenyegetik.*

A beomlott campanile a St. Márk templomtól, amelyhez tartozott, amint azt Olaszországban általánosan látni lehet, elkülönítve épült. 1080-ban *Dominico Silvio* doge uralkodása alatt, *Vilipardi* építész fogott bele az építésébe, hanem mielőtt tervezett magasságának egy harmadát elérte volna, az egész építmény meghibbant, az alapzat süllyedni kezdett, úgy, hogy kénytelenek voltak lerombolni a néhány öllel odább, szilárdabban alapozott talajon, újra kezdeni az építést azon a helyen, ahol tegnapig állott.

Eleinte a campanile csak az ez idő szerinti haranglábak magasságáig épült fel, körülbelül kétszáz lábnyira. 1178-ban építették fel a

fedelét antik minta után. *Loredan* doge nem tartotta elég diszesnek, 1510 ben leszedette és akkor emeltette a remek tornyot, melyet drága keleti márvány oszlopok s bronz lemez tetőzet ékesítettek. A tetőzeten egy bearanyozott szárnyas angyal alakja volt látható.

A campanile belsejében kényelmes ut vezetett föl, melyen lóháton is föl lehetett jutni a harangokig. A torony tetejéről madártávlatból lehetett látni Velencét, csatornáival, palotáival, templomaival, a lagunákat, a szigeteket, az egész tengeröblöt regényes partjaival, a háttérben pedig az Alpések hótakarta orrait. — Száz és százezren bámulták ezt a látványt és bizonyára egysé feledte el soha.

A campanile falába épült diszpáholyszerű loggia kicsiny méretű, de páratlan műbecsű homlokzat, a legparányibb domborműveiben nagy művészi alkotás volt. A legtisztább flórenci stílusban volt tartva. A halhatatlan *Sansovino* műve 1540-ből. Remekül csiszolt és faragott márvány és bronzművek finom izlésű összhangzatos egyvelege volt, amelynek a legkisebb párkányzatai is gondos domborművekkel voltak ékesítve. A márványmű igen érdekes allegorikus képletben dicsőítette a velencei köztársaságot.

A köztársaság idejében a loggiatában egy-egy prokurator tartózkodott, mint a diszörség parancsnoka, valahányszor a szomszédos dogepalotában a nagytanács ülésezett. Az új időkben a loggiatában hatósági árveréseket és nyilvános sorshuzásokat tartottak.

A Palazzo Reale könyvtárterme, mely szintén beomlott, nagybecsű műremekeket tartalmazott. A Palazzo Reale is Sansovino építette. Az építkezés folyama alatt az egyik bolthajtás összeomlott. Erre az ősz mestert *fogházba zárták* és megfosztották állami műépítészeti állásától; sőt arra is kötelezték, hogy a beomlott bolthajtást a saját költségén újra építse. *Tizian* járta ki, hogy Sansovint szabadon bocsátották és visszahelyezték a hivatalába. De a mester nem soká élte tul ezt a csapást.

Motoros kocsik

az Andrassy-téren.

(Az arad-battonyai motoros vasut.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

Mint ismeretes, az aradcsanádi egyesült vasutak a lóvasut és téglagyár részvénytársasággal egyezsége lépve, motoros közlekedést létesít Aradról, a Szabadságtértől kiindulva egyelőre Battonyáig. A kocsik Aradról a lóvasutnak a megyeház melletti vágányán fognak közlekedni.

Az Acsev és a lóvasut társaság között a megegyezés már létrejött s a motoros kocsik augusztus 15-től kezdve megkezdik üzemüket. Az erre vonatkozó megállapodást a két vállalat megbizottai már alá is írták és beadták a szerződést a városhoz, hogy a kereskedelemügyi miniszterhez juttassa.

Tekintettel arra, hogy a motoros kocsik egy már létező közlekedési vonalon fognak járni, az engedély nem késhetik sokáig s a kitűzött időtől kezdve a kocsik már közlekedhetnek.

A közlekedési időt a következőképen állapították meg: érkezés a Szabadságtérre reggel 6 órakor, innen indulás Battonyára reggel 8 órakor, újból érkezés déli 12 órakor s néhány perc múlva visszatérés, majd a harmadik érkezés délután 4 órakor s visszaindulás este 7 órakor. A kocsik az érkezés és visszaindulás időközében a Szabadságtéren fognak vesztegelni.

A jelenlegi vágányon kevés változás esz- közlése lesz csupán szükséges. A Szabadság- téren csonka kitérőt létesítenek, a városháza előtt pedig rendes kitérőt vágányt. Előbbi a vá- rakozó kocsik részére szükséges, utóbbi pedig a most is közlekedő vasuti teherkocsik szá- mára, amíg kirakodnak.

Aradon a következő négy helyen állanak meg a kocsik: a Szabadságtéren, a városháza előtt, a Maros-utca torkolatánál és a pályaud- varon.

Krajcáros lapok háborúja.

(A Friss Ujságok a járásbírótság előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

A múlt héten, mint ismeretes, elhalasz- totta a járásbírótság azt a tárgyalást, melyet az Aradi Friss Ujság-ok ismeretes bonyodalma ügyében tűzött ki. A vádlott Székely Viktor, kit Steinfeld Lajos sajtórendőri vétséggel vádolt, mert Aradi Friss Ujság címen bejelentés nél- kül lapot adott ki, dacára annak, hogy ily cí- men neki magának lapja van Aradon.

Révay Kálmán albiró a tárgyalást azért ha- lasztotta el, mert Székely azt állította, hogy a lap megindítását bejelentette a polgármesteri hivatalnál.

Ma délután három órakor folytatták a tár- gyalást Révay albiró előtt. Mint ügyészi meg- bizott résztvett a tárgyaláson Beniczky Kálmán, a feljelentő Radó Károly dr. kíséretében jelent meg, míg a vádlottat Pollacsek Sándor dr. fő- városi ügyvéd védte. A tárgyaláson, mely meg- lehetős izgalmas jelenetek közben folyt le, nagy érdeklődő közönség jelent meg.

Mindenekelőtt felolvasták a polgármester hivatalos bizonyítványát, mely szerint Székely nem jelentette be a lap megindítását.

Pollacsek védő erre felmutatja a polgár- mesteri hivatal végzését, mely azt mondja, hogy Székely a lapot bejelentette, de ezt a be- jelentést a polgármesteri hivatal nem vette tu- domásul.

Révay bíró konstatálja, hogy itt két, egy- másnak ellentmondó okirat szerepel.

Radó Károly dr. bizonyítja, hogy az okira- tok nincsenek ellentmondásban, hanem azt mu- tatják, hogy Székely a lapot nem jelentette be.

Pollacsek védő kijelenti, hogy Radónak nincs joga itt beszélni, miután a vád képvisel- tét átvette az ügyészség. Steinfeld s ennek képviselője Radó, csupán mint feljelentő sze- repel. Kéri a bírót, hogy vonja meg tőle a szót.

Radó tiltakozik a kioktatás ellen. Szerinte a törvény világosan megmondja, hogy neki joga van a szólásra.

Révay bíró a kérdés megvilágítására szük- ségesnek tartja a sértett meghallgatását.

Pollacsek erre semmisségi panaszt nyújt be. Hosszabb vita fejlődött ki ezután a pol- gármesteri bizonyítvány és végzés dolgában.

Pollacsek védő kijelenti, hogy más irány- ban akar szólni az ügysz. Mindenekelőtt azt kell tisztázni, hogy ki az Aradi Friss Ujság tulajdonosa. Nézete szerint a tulajdonos Szé- kely Viktor, s ha ez így van, akkor neki nem is volt kötelessége jelentést tenni a polgár- mesteri hivatalnál, miután tulajdonképen nem is adott ki új lapot. Az volt az új lap, mely Stein- feld kiadásában megjelent. Steinfeld ugyanis, mint kiadó alkalmazottja volt Székelynek, a tu- lajdonosnak, ki egy napon arra ébredett, hogy Steinfeld elvette tőle a lapot, s mint a királyok szokták, megkoronázta önmagát s kiadó lett. (Derűtség.)

Révay bíró: Az ilyen kifejezésektől tessék tartózkodni.

Pollacsek védő: Tehát mindenekelőtt tisztázni kell, hogy ki a tulajdonos, s ez a tör- ény- székre tartozik, hová Székely még is tette a bűnvádi feljelentését Steinfeld ellen. Kéri te- hát a tárgyalás felfüggesztését addig, amíg ez az ügy eldől.

Beniczky Kálmán ügyészi megbízott ellenzi a tárgyalás elhalasztását, mert az esetben is fennforog a sajtórendőri vétség, ha Székely a lap tulajdonosa.

Révay Kálmán bíró kimondja, hogy a tár- gyalást elhalasztja.

Az ügyészi megbízott és a sértett az elha- lasztás ellen felfolyamodást jelentettek be.

SPORT.

+ Az atléták kirándulása. Az aradi atléti- kai klub e hó 19-én és 20-án kirándulást ren- dez. A kirándulás programja a következő: 19-én este 7 órakor gyülekezés a városligeti sörcsarnok terraszán, 8 órakor indulás, holdtöl- te lévén, valós. inüleg holdvilág mellett. Éjjel 12 órakor érkezés Kovaszincra a Greiner-féle szőlőbe, hol vacsora és alvás lesz. 20-án reggel 6 órakor folytatódó kirándulás a Feredő for- rashoz, onnan a hegyháton át a kladvói völgy- be. Ott leereszkedés az erdőszlakig, hol is ebéd s utána játék. 6 órakor indulás Baracka állo- másra s onnan vonattal haza. A kirándulókat Aradtól Kovaszinczig Greiner Károly, onnan to- vább Preisinger Béla vezeti. A résztvevőket, valamint a tagok vendégeit ez uton szólitja fel a nála való jelentkezésre ifj. Vas Gusztáv h. titkár.

+ Kirándulás Gainára. Az aradhegyvidéki turista egyesület a f. hó 20-án megtartandó leányvásár alkalmából kirándulást rendez Gainára. Indulás szombaton, 19-én reggel a körös- völgyi vonattal, visszaérkezés hétfőn reggel. A kiránduláson vendégek is részt vehetnek. Je- lentkezéseket 17-én délig elfogad Bogsán Ká- roly vezető, Tedeschi Viktor elnök és Szilágyi György titkár.

+ Az aradi kerékpárklub holnap, szerdán a Japán-kávéházban tartandó klub-estélyére kéret- nek a tagok minél nagyobb számban megje- lenni.

Provokálás — részletekben.

(Affér a villamos vasuton.)

Arad, július 15.

A lovagias ügyek krónikájában bizonyára pár- ját ritkítja az a különös eset, amely ma történt a fővárosban. Egy fiatal emberről van szó, aki provo- kálta egy villamos kocsit összes férfi utasait.

A budai részen történt egy Zugligetből jövő közuti villamos kocsin, hogy az illető fiatal ember összeszólalkozott egy öreg úrral s a szóharcot azzal fejezte be, hogy arcul ütötte a tehetetlen aggas- tyánt. A tettegesség főlháborította a villamos koci utasait és valamennyien védelmére keltek a tisztos ösnek.

— Gyáva! — kiáltották — egy öreg emberre emelte a kezét! Ez gasság!

Az összes ott levő férfiak a támadó ellen for- dultak, megrakták s ráadásul lelőkték a kocsiról. Mire a fiatal ur viharos derűtség közepett feltá- pászkozott a földről, a villamos már messze járt. Dühös volt, egy darabig szaladt a koci után, de mikor látta, hogy nem tudja utólrni, fiakkerbe vágta magát:

— Hajtson ahogy tud, érjük utól azt a zugli- geti villamost!

El is érték, éppen az egyik megállóhelyen. Egy uriember, aki lipótvárosi ügyvéd, szállott le elsőnek a kocsiról. A közös erővel megvert fiatalember elébe lépett és így szólt:

— N. N. vagyok. Kérem a névjegyet.

— Minek?

— Ön elégtételt fog nekem adni az imént el- vetett inzultusért.

Az ügyvéd megnevezte magát, de már akkor a

villamos ismét messze járt. A fiatalember tehát megint fölkapott a fiakkerre.

— Dupla borra való! Erjük utól újra azt a vil- lamost.

Igy történt aztán, hogy minden megállóhelyen elkérte egy vagy több leszálló ur névjegyet. A pro- vokálásnak ez a komikus módja a Lipót-körutól a Nemzeti Színházig tartott. Az általános derűtséget fokozta az, hogy a lovag egy olyan urat is provo- kált, aki egy közbeeső állomáson szállt föl a kocsira. Elébe állva, azt is megszólította.

— Kérem a kártyáját!

— Talán anzikszgyűjtő? — kérdezte amaz ke- délyesen.

— Velem ne vicceljen! — Hogy hívják?

Most már az idegen is dühösen mondta:

— Ha boiond az ur, majd én kijózanitom. R. K. — vivómester vagyok.

Mint hogy a fiatalember a vivómesterrel fog legelőször megverekedni, valószínűen mégse lesz monstre-párbaj.

Orvosnő az aradi kórházban.

(Egy érdekes pályázat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

Az aradmegyei közkórházban néhány hónap óta a szabadságolások, nyugdíjazás- és halálo- zások miatt sok változás állott be az orvosok között. A megüresedett állások közül egyne- hányat már betöltöttek, üresedés azonban még mindig van, amennyiben egy segéd-orvosi állás- csak a napokban hirdettek pályázatot.

Ennek a pályázatnak most szenzációja van a napokban egy kérvény érkezett az alispán- hivatalba, amelyben orvos-nő pályázik az arad- megyei kórházban megüresedett állásra. A do- log érdekességét növeli az a körülmény, hogy a pályázó nő-orvos aradi-leány névszerint dr. Kurtucz Valéria kisasszony, Kurtucz Mózes ara- di ügyvéd leánya.

Az orvos-kisasszony ebben a tanévben vé- gezte Budapesten az orvos-egyetemet kineve- zése esetén Arad városnak nemcsak az lesz a dicsősége, hogy kórházában orvos-nő lesz alkal- mazásban, hanem az is, hogy az orvos-kisasz- szony aradi lány. Kurtucz Valéria dr. magán- uton végezte el a gimnáziumot s az érettségi után előbb az egyetem jogikarának volt hallga- tója. Innen azonban alig egy félévi hallgatás után átment az orvosi szakra, melyen fényes eredménnyel végezte a tanulmányokat. Csak régen éppen a legutóbbi egyetemi félév befe- jezése előtt, mikor az évenként kiirt tudomá- nyos pályázatok eredményét kihirdették, kö- zölték a fővárosi lapok Kurtucz Valéria dr. ne- vét, aki a pályadíjat nyert egyetemi hallgatók között első helyen szerepelt tudományos mun- kájával.

A nő-emancipáció fényes vívmánya az ara- di orvos-nő karrierje. Hugonnay Vilma grófnő kezdte meg Magyarországon a nő-orvosi pályát s azóta diplomát és alkalmazást nyert az or- szágból egy-két orvosnő. A dolog mégis úgy áll, hogy ma még, különösen vidéki városban, mint Arad is, csak kis prakszist szerezhethet ma- gának egy orvosnő. A társadalmi előítéleteket még nem tudta leküzdeni a szokás s bizony idő kell még, amíg az emberek épen olyan nyu- godtan fogják életüket az orvos-nő tudomá- nyára bízni, mint a férfi-orvoséra.

Egy kórházban eillenben, ahol a betegek egyrészt nem válogathatnak a kezelő orvosai- ban, másrészt külön osztály van a beteg nők részére, igen előnyös lehet az orvos-nő alkal- mazása.

Bizonyosan így gondolkozott Kurtucz Va- léria dr. kisasszony is, mikor a magán-prak-

szis megkezdése helyett, inkább kórházi gyakorlatot kezd. Ugy értesülünk különben, hogy az orvos-kisasszony pályázati kérvényében azt is kéri, hogy abban az esetben is, ha az aradi kórházban megüresedett állásra nem őt neveznék ki, engedtessek meg neki, hogy mint fizetésnélküli orvos működhessek az aradi kórházban.

HIREK.

Zsebtolvajlás egy aradi vendéglőben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

A múlt hét péntek éjjelén Aradon utazott át Galán Demeter temes-remetelakos, s éjjelre egy kisebb aradi vendéglőben hált meg. Lefekvés előtt az ivószobában beszélgetett s ott az álom elnyomta, elaludt. Ezalatt ellopva valaki 414 koronát tartalmazó pénztárcáját, s reggelre mikor felébredt a pénze is, a tolvaj is eltűntek.

A zsebtolvajlásról jelentést tett az aradi rendőrségnek, melynek bünyügyi osztálya nyomozást indított a tolvaj kézrekerítésére. A nyomozás eredményre is vezetett, s a tettes most már az aradi ügyészség börtönében ül. Gyanu merült fel ugyanis Kiss János bihar-szentandrási rovott multu egyénre, akit az aradi rendőrség megkeresésére a temesvári rendőrség tegnap letartóztatott s ma átkísértetett Aradra.

Itt Greén Nándor tb. főkapitány fogta valatás alá Kisst, ez azonban állhatatosan tagadott mindent, még azt is, hogy ő valaha Aradon megfordult volna. A főkapitány kihallgatta Blausteinert Alajost, a vendéglő fogadó főpincéjét és táviratilag idézte meg kihallgatásra Galán Demetert, a kározt is, s ezek mindketten felismerték Kiss Jánost, aki a lopás éjjelén abban a vendéglőben tényleg ott volt s éjjel tájban távozott el onnan, majd később ismét visszajött, s akkor követte el a lopást.

Ilyen bizonyítékok mellett a tagadás ellenére is letartóztatták Kiss Jánost, akit ma délután a rendőrség letényképeztetett s azután átkísérte az aradi ügyészséghez.

— **A trónörökös családi öröme.** Kerülő uton nagy eseménynek hirtelen érkezik: A trónörökös neje családi öröme néz elébe. A bécsi jelentés, amely ezt tudatja velünk, így szól: Az a futár, akinek Ferenc Ferdinánd főhercegnek a térszalagrend nagykeresztjét kellett volna átadni, azt az értesítést kapta a külügyminisztérium utján, hogy a főherceg tekintettel arra, hogy neje örvendetes családi esemény elé néz, Konopist kastélyban marad és csak később jön Bécsbe. A térszalagrendet tehát csak akkor fogja az angol nagykövet átadni. A futár már Londonba visszatért.

— **Az Erzsébet-rend.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király a közjótékonyág terén szerzett érdemeik elismerésül, gróf Erdődy Rezsőné, született Drasche Lujának első osztályú és Althann Ottilia Mária grófnőnek a második osztályú Erzsébet-rendet adományozta.

— **Az újabb kőműves-sztrájk,** mely hétfőn részleges formában kitört még a mai nappal sem ért véget. Frick József munkásai nem tudtak megegyezésre jutni. Ismét küldöttségben jártak Csák Cirjék dr. rendfőnöknél, mint a templom építetőjénél s itt egyebek között azzal fenyegetőztek, hogy valamennyien elhagyják a római katolikus vallást, ha nem lép közbe érdekükben. A rendfőnök nem tehetett egyebet, minthogy megnyugtatón igyekezett a munkásokat. Hír szerint ma egyik építőmesternek ablakait bevették, s a tett gyanúja néhány munkásra irányul.

— **Jelölések a megüresedett bibornokságra.** A Vatikánhoz közelálló helyről azt jelentik,

hogy a Schlauch Lőrinc elhunyt folytán megüresedett bibornoki állásra első helyen Posilovics György zágrábi érsek van kiszemelve. A Curiának azonban más jelöltje van és pedig Montel János vatikáni nagykövetségünk kánoni tanácsadójának személyében Osztrák részről Katschthaler János salzburgi hercegek kinevezését óhajtják. E kérdéssel kapcsolatban most feljúl a magyar kormány részéről már a múlt évben hangoztatott azon kívánság, hogy a szentszék egy harmadik magyar főpápnak is adjon helyet a bibornoki kollegiumban, annál is inkább, mert Ausztriának több bibornoka van jelenleg, mint bármikor. Azokban a magyar körökben, ahol Samassa legutóbbi pásztorlevelének hangja tetszett, Samassa egri érseknek a bibornoki méltósággal való felruházását óhajtják.

— **Eljegyzés.** Deutsch Andor temesmegyei földbirtokos, és az ottani törvényhatóság egyik előkelő tagja, Deutsch Bernát aradi izraelita hitközségi elnöknek fia, eljegyezte Temesváron Pollák Malvin kisasszonyt.

— **Schlauch biboros temetése.** Temesvárról táviratozzák lapunknak: A Schlauch Lőrinc nagyváradai biboros püspök tetemet hozó különvonat tegnap este fél 9 órakor érkezett a józsefvárosi pályaudvarra, a hol a halottaskocsit külön vágányon helyezték el. A vonattal érkeztek a nagyváradai vendégek. Ma reggel 8 órakor a pályaudvaron Geml József polgármester-helyettes és Bandl Rezső főkapitány a város nevében átvették a tetemet. A pályaudvaron ezrekre menő néptömeg gyűlt össze, többek között Uj-Arad, Gyarmata, Nagy-Szent-Miklós községek sváb küldöttségei. A koporsót az elsőosztályú váróterembe vitték, a hol Németh József felszentelt püspök a káptalan élén átvette. Azután nyolcvanas gyászokocsira tették a koporsót, mire a gyászmenet az összes harangok zúgása között elindult a székesegyház felé. Az utcákon, a merre a menet haladt, mindenütt fekete zászlók lengtek és nagy néptömeg állott sorfalat. A menet 9 órakor ért a székesegyházba. Tíz órakor Radnay Farkas nagyváradai felszentelt püspök fényes segédlettel pontifikálta a rekviemet, majd Németh püspök végezte a gyászszertartást és a káptalan öt legidősebb kanonoka ötszörös abszolúciót adott. A gyászszertartáson jelen voltak az összes katonai és polgári hatóságok. Dél felé járt az idő, mire a gyászmenet az egész csanádi papsággal megindult a temető felé, a hol az elhunyt biborost mauzóleumában atyja mellett helyezték örök nyugalomra.

— **A miniszter és a vásártéri út.** Aradváros törvényhatósági bizottsága hosszadalmas közgyűlési vitatkozás után elhatározta, hogy a Kossuth-utcától a temetőig vezető vásártéri utat — a fedezet hiányára való tekintettel — nem látja el aszfalt-burkolattal. Most, mint értesülünk, a belügyminiszter leirt a városhoz, elrendelve, hogy az utburkolás ügyét vegye újból napirendre.

— **Anyakönyvvezetői kinevezés.** A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Arad vármegyében a mikalakai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Balogh Zoltán jegyzőt nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Sepeczán Gyula meghalt.** Az aradi rendőrségnél ma délelőtt gyertyát gyújtottak, a rácvárosban pedig bankettet készülnék rendezni, arra hirre, hogy Arad leghíresebb betörője és tolvaja: Sepeczán Gyula meghalt. Ez az aránylag fiatal ember a legnagyobb rekordot érte el Aradon a bűntettek és kibágások elkövetésében. Sepeczánt az ügyészségi börtönből kísérték át a múlt hónapban az aradi kórházba, miután elmebetegséget konstataáltak rajta a törvényszéki

orvosok, s ott ma reggel meghalt. Történt ugyan is, hogy Sepeczán egyszer verekedést rendezett az aranykéz-utcában s ekkor bevették a fejét. Ennek következtében a koponyájában csontelhalás állott elő, s ez volt halálának oka.

— **A levelezőlap feltalálója.** Bécsből táviratozza tudósítónk: Hermann Sámuel osztrák miniszteri tanácsos ma este Bécsben elhunyt. Hermann volt tudvalevőleg a levelezőlap feltalálója.

— **Furcsa idézés.** A hivatalos lap mai száma a következő idézést közli:

A család vétsége miatt vádolt Ischutz György mondorlaci illetőségű volt aradi lakos, a B.P. 470. §-ában meghatározott következmények terhe mellett feihivatik, hogy jelen idézés utolsó közzétételétől számított egy hó alatt alulírott kir. járásbírósnál kihallgatása végett jelentkezzen, vagy tartózkodó helyét jelentse be. Lugoson, 1901. évi december hó 16-án. A kir. bíróság.

Ennek az idézésnek az az érdekessége, hogy Ischutz György, aki országszerte ismert szélhámos s legutóbb Makón követett el nagyobb stílusú csalást, április közepe óta az aradi ügyészség f. házában fogva van. Bármilyen kegyetlen is hívja fel ilyenformán a lugosi járásbírósnak, nem jelenhetik meg az idézésre.

— **Egy urlovas katasztrófája.** A normandiai akadályversenyeken — mint lapunknak táviratozzák — ma megdöbbentő szerencsétlenség történt. Stern Richard világhírű urlovas, Stern Jakab párisi millos fia, egyik akadály átugratása közben lováról lebukott. Az esés oly szerencsétlen volt, hogy Sternt kórházba szállították, a hol néhány órai kínlás után meghalt.

— **Az aradvárosi adókövető bizottság f.** július hó 17-én d. e. 9 órától a korcsmárosok III. oszt. kereseti adóját fogja tárgyalni.

— **Az üstökös és az időjárás.** Néhány nap előtt egy újdonság jelent meg a lapokban, a melyre az olvasók kevés ügyet fordítottak, a mely pedig megmagyarázza az elmúlt napok abnormis időjárását. Egy óriási nagyságú üstökös oly közel vonult el a nap előtt, hogy az üstökösnek egész tömege szinte horzsolta a nap felületét, de mindenesetre oly közel került hozzá, hogy a napkoronán átvonult. Ha már most figyelembe vesszük, hogy az üstökösök hőmérséklete körülbelül százötven fok a fagypontra alatt, ugy könnyen elképzelhetjük, hogy egy nagyobb fajtájú üstökös, a melynek farka körülbelül néhány millió kilométerre terjed, a nap térszomszédságába érve, jelentékenyen lehűtheti ezt az életet árasztó tüzes golyót. Az üstökösnek a nap előtt való elvonulása több napig tartott s ez alatt az idő alatt nemcsak, hogy elfogta tőlünk a napsugarakat, hanem tetemesen le is hűtötte azokat. Alapos reményünk lehet rá, hogy most már megszabadulunk ettől a kelletlen időjárástól, miután a szobánforgó üstökös már eltávozott a nap mellől s így remélhető, hogy a napsugarak most már általában teljes erővel és nem lehűtve fognak hozzánk érkezni.

— **Pusztító orkán.** A múlt heti vihar borzalmas pusztításairól csak most érkeznek részletes jelentések. Ezek szerint a legnagyobb pusztítás Sopje drávamenti községben történt, ahol a 260 házból álló kis falu majdnem teljesen elpusztult. A község egy völgykötésben fekszik s a vihar egész nösszában érte a községet. Alig egy negyed óra alatt majdnem az összes házak tetejét lesöpörte; ledöntötte a templom tornyát is, miközben négy ember, névszerint: Fruics Mladen, Stokics György és Stokics Lázár, továbbá Csapics Jócó életét vesztette. A ledöntött torony agyonütötte őket. A háztetőket mint a pelyhet vitte a vihar s a kertekben és utcákon volt fákat tövestől csavarta ki. Trebics Vazul családját menekülés közben a szomszéd háznak a teteje agyonnyomta. Legtöbb házat össze is döntött s akik bent voltak,

vagy elpusztultak, vagy súlyos sérüléssel kerültek ki a romok alól. Ilok szlavóniai község közelében a vihar kitörése előtt nyolc munkás akart átkelni a Dunán. A vihar éppen a Duna közepén érte őket s a nyolc ember a Duna hullámaiban lelte halálát. Moravica közelében aratómunkások egy nagy tölgyfa alá menekültek a vihar elől, a fát kitepte a vihar, miközben a munkások közül négy súlyosan megsérült.

— **Erzsébet-émlék Pöstyénben.** A pöstyéni fürdőparkban vasárnap nagy népiünnepély volt, melyen több mint 3000 fürdővendég vett részt. A tündérelig világított parkban Fodor egészségügyi tanácsosné urhölgy tevékeny vezetése alatt a fürdőző hölgyek a jótékony szolgálatába álltak s a pompás virág-pavillonokban átvették a tombola jegyek eladását. A tiszta jövedelem az Erzsébet-émlék építési alapjára van szánva, melyet e hó végén ünnepélyes módon lepleznek le.

— **A kémkedéssel gyanúsított tiszt.** Lyonból táviratozzák: Az itt tegnap kémkedés gyanúja miatt letartóztatott osztrák-magyar katonatiszt zsebeiben német nyelvű iratokat találtak, a melyekből kitűnt, hogy a letartóztatott agybaja miatt nyugalmazott katonatiszt. A bíróság és a vezérkar tisztjei azt hiszik tehát, hogy kémkedésről nem lehet szó.

— **A szultán aláírása.** Mr. Leishonan konstantinápolyi amerikai nagykövet tiszteletére fényes estély is a török fővárosban. Az estélyen a szultán is jelen volt és Leishonanné előtt nagy elragadtatással nyilatkozott az asszonyokról. Társalgás közben Leishonanné egy legyezőt nyújtott át az igazhivők fejedelmének s megkérte, hogy írja rá a nevét. Abdul-Hamid készséggel tett eleget az amerikai hölgy kívánságának, ami diplomáciai körökben nagy föltűnést keltett, mert a szultán aláírása csak a legtrikább esetben és a legfontosabb okmányokon szerepel. Másnap délután a szultán hadsegéde fölkereste a nagykövet nejét és a fölséges ur nevében visszakérte a legyezőt, azzal az indoklással, hogy a szultán tünéval fogja nevé a legyezőre írni. Am sokkal valószínűbb s török udvari körökben azt hiszik, hogy Leishonanné sohasem kapja vissza a legyezőt, míg másoknak az a véleménye, hogy a szultán aláírás helyett briliáns monogrammjával fog kedveskedni a szép asszonynak.

— **Öngyilkossági kísérlet a várban.** Az összes aradi katonák a várban tartják az uszási gyakorlatokat. Ma délelőtt huszárokkal volt tele a katonai uszoda s mikor a fürdésnek vége volt, egy közhuszárnak meggyült a baja a szakaszvezetőjével. Ez ugyanis megszidta a huszárt azért, hogy szabálytalanul szalutál, ilyen szavakkal.

— **Ha még szalutálni sem tudsz, kösd fel magad!**

Az érzékeny szívű huszár nagyon lelkére vette a felebbvalója kijelentését s — bizonyára nem az engedelmesség szempontjából — tényleg felakasztotta magát. Társai azonban észrevették az öngyilkosságot s a huszárt levágták a kötélről, mielőtt meghalt volna.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A m. kir. földművelésügyi miniszter a makói vadásztársaság alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Pofozkodó képviselő.** Kinos föltűnést keltett Pécsen dr. Darányi Ferenc volt tamási, most pécsi ügyvéd, néppárti képviselő esete. Dr. Obettko Dezső, pécsi kir. bíró előtt folyt a tárgyalás, melyen Darányi Ferenc ügyvéd, néppárti képviselő, mint felperes vett részt. Egy tolnamegyei asszonyt, a saját felét perelte be ügyvédi díjai címén. Az asszony okmány erejével bíró iratokkal igyekezett igazolni, hogy kielégítette a tartozást. Ez annyira kihozta a sodrából a néppárti ügyvédet, hogy sértő kifejezésekkel halmozta el a kétségbeesett asszonyt. Sőt mi több, a tárgyaló bíró figyelmeztetését semmibe se véve, ott, ahol a király nevében

hozzák az ítéletet, az ököljog erejét használva, rárohant az asszonyra s felpofozta. Így írják ezt Pécsről, ahol most egyébről sem beszélnek, mint a bíróság előtt pofozkodó képviselőről.

— **Szeged pótdólya.** Fodor Károly dr. adóügyi tanácsnok most terjesztette elő Szeged város tanácsülésén a jövő évi költségvetésben előirányzásra kerülő pótdó adatait. Eszerint mintegy 20,000 koronával több bevétel remélhető a pótdóból, vagyis 449,000 korona helyett mintegy 469,000 korona lesz az előirányzat az 50 százalékos pótdó tételére.

— **A polgárok joga és a hivatalos köteletség.** Rendkívüli érdekes és nagyfontosságú határozatot hozott egy adott eset ötletéből legutóbb a közigazgatási bíróság. Valaki ugyanis adóügyben sürgető irást adott be egy pénzügyigazgatósághoz, mert hónapok teltek és nem intézték el a dolgát. Az irást azonban, mint-hogy nem volt rajta bélyeg, meglelezték. A pénzügyigazgatóság az illetéket fentartotta azért, mert nézete szerint a sürgető kérvény „kedvezményt kérő folyamodványnak” tekintendő s mint ilyen bélyegköteles. A pénzügyigazgatóságnak ezt a felfogását a közigazgatási bíróság magáévá nem tehetette. Kimondta ezzel kapcsolatosan, hogy az állampolgárok a hatóságok elé vitt ügyeik elintézését joggal igényelhetik. Az elintézés nem kedvezmény, hanem hivatali kötelesség, az elintézés szorgalmazása tehát kedvezményre irányuló kérelemnek nem minősíthető. E szerint nem fog a kincstár gyarapodni olyan forrásokból, amelyek a saját közegeinek kényelméből származnak.

— **Száz kőműves szökése.** A budapesti szervezett kőművesek közt nagy az izgatottság. Futótűzként terjedt el ma köztük a hír, hogy százötven tolnai kőműves jött Budapestre, hogy onnan Boroszlóba és Hamburgba utazzanak, a hol most a kőművesek keserves bérharcban vannak az építővállalatokkal. A tolnai sztrájkőrök továbbutazásának megakadályozását becsületbeli kötelességének tartotta minden szociáldemokrata kőműves. Az esetnek az az előzménye, hogy a boroszlói és hamburgi építővállalatok nem akarják megadni a sztrájkolóknak követeléseiket s miután a szervezett német munkástáborban nem akadt sztrájkőr, a tüke külföldön keres munkást. A német építővállalatok Magyarországra vetették a szemüket. Ugyanők városról-városra járva, toborozták a kőműveseket. Neszt vették ennek a sztrájkolók és ők is elküldték ide a megbizottaikat. A két német szocialista a múlt héten jött Budapestre s tegnap egy szociáldemokrata gyűlésen beszéltek is, felhíván a magyar kőműveseket, hogy ne menjenek ki sztrájkot törni. Tolnamegyében azonban sikerült az ügynökök munkája és százötven odaváló kőműves utnak indult. Az ügynökök szabad lakást és négy márká napibért ígérték nekik. A százötven sztrájkőr közül száz ma déli tizenkét óra tájban érkezett a keleti pályaudvarra, hogy innen folytassák utjukat. Megtűdték ezt a budapesti szocialista kőművesek s hogy a továbbutazást megakadályozzák, sokan kimentek a vasuti állomásra. De a tolnaiak már nem voltak ott. Nyilván érezték hogy baj lesz abból, ha budapesti szaktársaikkal kerülnek össze. Ezek pedig mindenfelé keresték őket, azzal a szándékkal, hogy lebeszéljék őket az utról s ha ez nem sikerülne — tüntessenek ellenük. Egyszerre híre terjedt a kőművesek közt annak, hogy a rendőrség a tolnaiakat letartóztatta, miután utlevelük nem volt és bekísérte őket a tolnaházba. Bokányi Dezső szociáldemokrata-vezér erre kiment a tolnaházba, hogy lelkére beszéljen a sztrájkőröknek. De nem beszélhetett egygyel sem. Hogy a hír mint terjedt el, az eddig nem derült ki, csak az a bizonyos, hogy a száz sztrájkőr ma délután öt órakor tovább utazott Németországba. Nyilván csel volt a mese a tolnaházról. A rendőrség úgy vette elejét a tüntetésnek és a tolnai kőművesek megverésének, hogy elhitette a szocialistákkal, miszerint letartóztatta a tolnaiakat s így azok nem mehetnek tovább. Holott az alatt a sztrájkőrök elbujtak valahol és öt órakor bántatlanul tovább utaztak. Annál rosszabb fogadtatás vár majd rájuk Boroszlóban és Hamburgban.

— **Örült az erdőben.** Borzalmas eset történt e napokban a lubochnai erdőben, a hol egy örült ember iszonyu kegyetlenséggel pusztított el egy 12 éves gyermeket. Pannicska Mihály lubochnai lakos már hosszabb idő óta buskomorságban szenvedett, de nem bántott senkit. Sokszor két-három napig is eltávozott hazulról s az erdőben barangolt, de mindig visszatért. A múlt hét elején is eltűnt hazulról s hozzátartozói nem is keresték, mert azt hitték, hogy úgy is visszatér. E hét elején három pásztorfiu: Pokmány Vince, Kresnák Mihály és Labát Antal az erdőben kószáltak szamócaszedés végett. Egyszerre csak egy lerongyosodott s félig meztelen emberi alak közeledett feléjük. A gyermekek megijedve futottak a vadember elől, de a kis Pokmány Vince futás közben elbukott, mire a vadember, aki üldözte őket, rávetette magát és fojtogatta. A két fiu hazafutott, s mivel társuk nem jött meg, elmondták az esetet a szülőknek, kik több emberrel a fiu keresésére indultak. A fiut iszonyuan megcsontítva meg is találták halva. A kis fiu karjai már ekkor hiányoztak. További kutatás után rátaláltak az örült emberre, amint tűz mellett a gyermek kiszakított karját sütötte. A szörnyű felfedezésre az összegyűlt emberek lefogták az örült embert s megkötözve bevitték a feluba, a honnan az előljáróság intézkedése folytán beszállították az örült házába.

— **Nyakkendő nélkül.** Marchetti-vel, az ismert olasz zeneszerzővel esett meg az alábbi kis história. Marchetti, aki nagyon kedvelt alak volt az olasz udvarnál, néhány évvel ezelőtt egy téli reggelen a kvirinálba ment. Felöltöjén a gallérja föl volt tűrve s levétvén kabátját, bement a királynéhoz.

— **Hogy néz ön ki, mester?** — kérde a királyné nevetve.

— **En nem tudom, felség.**

— **De hisz nem látja?** Ön elfelejtette a nyakkendőjét.

A mester nagy zavarában távozni akart, de a királyné nem engedte.

— **Várjon csak,** — mondá — majd segítünk a bajon.

Becsengette egyik komornáját és utasította, hogy hozzon néhány nyakkendőt.

— **Igaz, hogy az én nyakkendőim,** de azért majd találunk egyet.

A behozott nyakkendők között csakugyan volt egy, amit a királyné átnyújtott az előtte álló mesternek. De a szegény mester már tüdőn állott és sehogy sem volt képes a nyakkendőt megkötni.

— **Ertem zavarát, kedves mester,** — mondá a királyné — majd én segítek.

S szépen megkötötte a mester nyakán a kendőt.

— **Leégett áruházak.** Nizzából táviratozzák: A Clichy-téren lévő nagy áruházban tűz ütött ki, amely az egész épületet elhamvasztotta. A Credit Lyonnais palotája is égni kezd. A szomszéd házak is veszedelemben forognak.

— **Németországi nőemancipáció.** Berlinben most tartotta meg az első nyilvános közgyűlést a nők szavazati jogának kivívása céljából alakult egyesület. A közgyűlést dr. juris Augsburg Anna kisasszony nyitotta meg egy rendkívül harcias hangon tartott és roppantul hosszúra nyújtott programbeszéddel. A jogász bőbeszédűségét megsokszorozta a nőnek nyelv-művészete. Rövidebben és komolyabban szólott Cauet asszony, aki iparügyekkel régóta foglalkozik s a nevelési rendszerbe akarja bevenni azt a törekvést, hogy a nő az egyéni függetlenségre kiképeztesse. Ecsetelte, hogy a külföld mennyire haladt s azt bizonyította, hogy Németország ezen a téren elmaradt úgy az angolok, mint a franciák mögött. A harmadik szónok egy férfi volt. Munkel birodalmi képviselő fejezte ki úgy a maga, mint elvtársai nevében a hódolatát az uttörők előtt s biztosította a közgyűlést, hogy a férfiak körében is mindinkább hódít a nőemancipációnak, illetőleg a nők szavazati jogának gondolata. A gondolat terjedni fog mindinkább s végül testté fog válni az ige. A birodalmi képviselő szerint a nő jelenléte emelni fogja a parlamenti tanácskozásokat — élénkségét. Azt hisszük, hogy ezt még azok sem

vonják kétségbe, akik a nő politikai jogainak nem barátai. Azután ismét egy hölgy lépett a szószékre, dr. Schirmmacher Katalin urnó, aki nem csupán a nő szavazati jogával, hanem a női munka bérviszonyaival is igen szakszerűen és okosan foglalkozott. Utána Heymann asszony tárgyalta a férjzett nő szavazati jogának kérdését s a problema eme részének beható megbeszélését sürgette. Az ezt követő felszólalások után a közgyűlés a következő határozatban állapodott meg. A közgyűlés kimondja, hogy a nő szavazati jogának életbeléptetését ethikai, gazdasági, politikai és társadalmi szempontokból föltétlenül kívánatosnak, sőt szükségesnek tartja s a legközelebbi választások alkalmával arra kell kényszeríteni a képviselőjelölteket, hogy ezt a pontot programjukba kötelező formában fölvegyék.

— **Összesített munkás.** Az aradi Széchenyi gőzmalomban ma hirtelen összesített *Schmuck* Ferenc 52 éves ujaradi munkás. A malom személynéje azt hitte, hogy az utolsó perceit éli, s ezért sürgősen a városházára akartak telefonálni segítségért. A telefon azonban csökönyösen ellentállott ennek a szándéknak s nem lehetett összeköttetést nyerni. Végre is egyik tisztviselő személyesen ment el a legközelebbi orvos, *Posgay* István dr. lakására, ki meg is jelent a malomban. A munkás némileg magához tért s már haza akarták szállítani Uj-Aradra, mikor végre megjelent a rendőrség, kérdezve, hogy *hol a halott*. Bizony, ha a telefonra bízták volna a dolgot, a munkás meg is halhatott volna tiszser, amíg segítség jön.

— **Betörő ékszerész-segéd.** *Eszenfeld* Samu budapesti ékszerész a napokban fejelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, a ki alkulcsossal felnyitotta az üzletét s mintegy 400 koronát érő tört aranyat ellopott. A rendőrség napokig minden eredmény nélkül kereste a tetteseket, a mikor egyszerre az ékszerész segéde, *Bócz* Lipót jelentkezett a kutató detektiveknél s előadta, hogy ő a betörőt megtalálta. Hosszan elbeszélte a detektiveknek, hogy egy ismerősénél, a ki szintén ékszerész-segéd és azelőtt *Eszenfeld*nél volt alkalmazva, gyanusan sok tört aranyat látott. A detektivek elmentek a megjelölt helyre s kiderítették, hogy az a kit *Bócz* Lipót meggyanusított, teljesen ártatlan. Az volt minden bűne, hogy a rendőröknek elárulta, hogy *Bócz* egy izben meglopta egyik gazdáját, de az megbocsátott neki s nem tett ellene följelentést. A rendőrség e fölfelezés után *Bócz* lakásán házkutatást tartott s az *Eszenfeld*től ellopott tört aranyat megtalálták — *Bócz* Lajos ágyában. A fiatal bűnöst erre menten kihallgatták, s miután tettét beismerte, le-tartóztatták.

— **Szabóműhely a szalonkocsiban.** Mr. *Wellmann*, a chicagói ébenfa színű milliomos, kiről különösségei miatt eddig is sokat irtak az amerikai lapok, jelenleg olyan kocsit épített magának, melyhez hasonló még eddig nem koptatta a vasúti vágányokat. Fejedelmi fénynevel berendezett vasúti kocsija más amerikai milliomosnak is van, de a fekete Krózus szalonkocsijában szabóműhely is lesz, ilyesmi pedig még Amerikában se robogott. Mr. *Wellmann* ugyanis bármiféle fehérbőrű divatmajomnál is jobban szereti a szép ruhákat és úgy gondoskodott róla, hogy ruhatárát utközben is szaporíthassa. Ez már magában véve is elég mulatságos, de a színesbőrű dollárfej-delem azt is megkívánja szabósegédeitől, hogy fehérek legyenek és főzni tudjanak. Mert a léger ur jószívű és miután neki kellett tennie több a harapnivalója, szívesen juttat feleslegéből másnak is. Ez okból szalonkocsija fel lesz szerelve mindennel, ami a vendégeskedéshez kell és utközben Mr. *Wellmann* luku'usi lakomákat ad, melyekhez az ételeket szabólegényei főzik.

— **Vegyen jó cipőt** *Porter* Vilmos Nagy Aruházában a Szabadság téren, s ha nem lakik helyben, úgy rendeljen ezen cégnél, melyről biztos lehet, hogy legnagyobb lekiismeretességgel fogja a megbízást eszközölni. A cég városi és megyei telefonja 824. Öt forintos vásárlásnál teljesen ingyen kap művészies életnagyságu fényképet bármely kis arckép után: csupán a díszes papírkéretért térítendő meg 3 korona.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Százezer korona örökség.

(Egy hitellel története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

Valósággal kalandos amerikai izü történet az, aminek utójátéka most játszódott le Nagyváradon. Az összes lapok megemlékeztek róla pár nappal ezelőtt, hogy *Weisz* Fülöp mátészalkai születésű New-Yorkban élő kereskedő, a honvágytól gyötörtetve, betegen hazajött. A nagy tengeri ut azonban annyira megviselte, hogy Budapesten bevitték a Roth-féle szanatoriumba. A haldokló azután magához kérette Nagyváradon lakó fivérét, *Zsigmond*ot, gyulafehérvári bátyjával együtt. Ezek az utolsó pillanatokban érkeztek és éppen csak hogy beszélhettek haldokló fivérével és átvehették hagyatékát és végintézkedését. *Weisz* Fülöp pedig az édes látni vágyott haza földjén meghalt és hazai földben nyugosza örök álmát.

Pár nappal *Weisz* Fülöp halála után egy távirat érkezett Budapestre a nagyváradon rendőrséghez. A rendkívül érdekes távirat szövegét a következő:

Weisz Fülöp mátészalkai születésű amerikai állampolgár itteni Róth szanatoriumban elhunyt, fivére *Zsigmond* ottani lakos gyulafehérvári bátyjával átvette ingóságait. Kérem esetleg nála levőket newyorki özvegyének biztosítani, engem értesíteni.

Chester, amerikai konzul.

A táviratra a nagyváradon rendőrség azonnal intézkedett. Az eredmény meglepő volt, a mennyiben az elhunyt fivéréi egy sárga bőrvet és egy fekete bőrtárcát adtak át. Ez utóbbiban 26994 szeriessel egy ötezer sterlingről szóló hitellel a new-yorki *Circular Letter of Credit*. *Knauth* *Nachod* et *Kühne* bankháztól. Ez az értékpapír tehát a mi pénzünk szerint százezer korona aranyban. A bőrtárcában találtak ezenkívül egy 677. sz. karionjegyet Holland-Amerika-Rotterdam line felirással, amely az elhunyt podgyásza kiváltható. A tárca bőrvetben pedig, mely a beteg utas derekára volt csatolva és öt gombbal zárható rekeszszel van ellátva, találtak 12 korona 60 fillért. Az elhunyt hozzátartozói előadták még azt is, hogy a budapesti izraelita szent egyetemen egy 800 font sterlingről szóló hitel levelet zálogosítottak el, hogy a temetési költséget fedezzék.

A rendőrség az 5000 font sterlingről szóló hitellel, mint a hagyaték többi részét is átküldte megőrzés végett a város pénztári hivatalának, ahol a hagyatékot *Hegedüs* Géza főpénztárnok a letéti pénztárban további intézkedésig őrizet alá vette. A budapesti amerikai konzul pedig értesítette a polgármesteri hivatal a tényről. Így tehát az Amerikában visszamaradt özvegy több mint százezer korona örökség jogos tulajdonosa.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az államvasutak sikkasztója. *Radó* Aurél a brassói máv. állomás áruleadási pénztárosa a kezelésére bízott hivatalos pézekből tízezer koronát meghaladó összeget sikkasztott. A brassói törvényszék előtt *Radó* azzal védekezett, hogy a szükség, a szerencsétlen körülmények készítették végzetes tetteire. A sikkasztást négy izben követte el. Az első 1900. augusztus havában. Egy délután 5000 koronát k szített ki asztalára átszállítás végett. Hirtelen ideges roham érte utól, rosszul lett és alétan dőlt az asztalra. Mikor felébredt, a pénzt nem találta

sehol. Kétségbeesett, de mert nem voltak pozitív bizonyítékai, nem merete az esetet feljelenteni, hanem elhatározta, hogy sajátjából fogja helyre pótolni. Egy bankból kért is 5000 koronát erre a célra. Időközben a jelzett bankkal román pénzbeváltási üzletbe fogott. Egyszer 8000 koronát vett át beváltás végett. A pénzt zsebébe tette, de mire az állomásra ért, nem találta sehol. A kényszer megint a hivatalos pénzhez való nyulásra készítette, abban a reményben, hogy a banktól kapandó osztalékból majd pótolni fogja a hiányt. A banktól azonban csak kisebb osztalékot kapott és így a hiányt pótolni nem tudta. A törvényszék *Radó*t hivatali sikkasztás büntetésében mondta ki bűnösnek és elítélte hat évi fegyházra, öt évi hivatalvesztésre és politikai jogainak elvesztésére. Vádolt és védő semmisségi panaszait ma a kir. Kuria szüneti tanácsa, *Székely* Ferenc dr. koronaügyész előterjesztésére, elutasította. Ez az eset volt az új koronaügyésznek e minőségében első szereplése.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Az aratás eredménye.

— Hivatalos jelentés. —

A földmívelési miniszter ma újabb terméskelentést bocsájt világgá. A mai is azt mondja, amit az eddigiek, hogy Magyarország meglehetősen elégedve az 1902. esztendő aratásával.

A mai jelentés a július 10-iki állapot alapján van felvéve s a tíz nappal azelőtt megjelent termés becsléssel szemben is jelentékeny javulást mutat, amennyiben ideai buza-termésünket 41.957,300 métermázsára becsüli a tíz nap előtti 40.804,200 métermázsával szemben. Megjegyzendő, hogy az 1901. évben 28.727,999 métermázsas buza termett Magyarországon.

Rozsnál és árpánál szintén emelkedett a becslés a július ötödikén közölt állapottal szemben mintegy háromszázezer, zabnál pedig ötödfél-százezer métermázsával. A rozs ideai hozamát ugyanis a miniszter 12.315,700 métermázsára (tavaly termett belőle 11.282.322 mm.), az árpáét 12.288.200 métermázsára (1901-ben 10.901.212 mm.), a zabét pedig 11.187.300 métermázsára (1901. évi hozam 9.882.298 mm.) becsüli. A minőség tekintetében ugyanily kedvezőnek mondják az eredményt s csak a kukoricatermés miatt van okunk aggódni.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, július 15.

Kedvező időben folyik az aratási munka.

Minden oldalról jó híreket kapunk. Ugy minőség, mint mennyiség tekintetében jóval felülmúlják gabonánk a tavalyi eredményeket.

Uj árpát hoztak piacunkra mintegy 100 métermázsát, míg 800 métermázsas buza és 300 métermázsas tengeri jól tartott áron árusítottak.

Vevők nagyobbára napi fogyasztóink, buzára pedig vizimolnáraink maradtak.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7'70—7'80.

Buza közép minőségű 7'40—7'60.

Tengeri 4'70.

Uj-rozs névleges jegyzés 5'50—5'60.

Uj-árpa névleges jegyzés 4'30—4'50.

O-zab névleges jegyzés 5'80—6'00.

Az irányzat lanyha.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 15. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 100—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 108—9 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 108—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 107—8 fillérig.

Sertéslétszám. Július 12. napján volt készlet 44,823 darab, július 13. napján (előhajtott) 667 darab, július 13. napján elszállított 265 darab, július 14. napján maradt készlet 45,025 darab. Üzlet: Szilárd.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 15.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngy. Lányka iránysat mellett 10,000 méterazsa került forgalomba, 20 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműk bányadtak. Időjárás boros.

Zárulat 12 órákor:

Buza októberre	6.95— 6.96
Rozs októberre	5.95— 5.96
Zab októberre	5.19— 5.20
Tengeri júliusra	4.84— 4.85
Tengeri augusztusra	4.87— 4.88
Tengeri 1903. májusra	4.82— 4.84
Repce augusztusra	10.40—10.50

Zárulat 5 órákor:

Buza októberre	6.89— 6.90
Rozs októberre	5.89— 5.90
Zab októberre	5.18— 5.19
Tengeri júliusra	4.87— 4.88
Tengeri augusztusra	4.83— 4.84
Tengeri 1903. májusra	4.83— 4.84
Repce augusztusra	10.30—10.40

Zárulat 5 órákor:

Oszták hitelrészvény	682.—
Magyar hitelrészvény	711.50
Leszámlolóbank részvény	453.—
Rima-Murányi vasút részvény	498.—
Oszták-magyar államvasút részvény	699.—
Közuti vasút	621.—
Városi villamos vasút részvény	311.—

Szeszüzlet.

— Július 15. —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szűrt moslék 12'90—13— korona mmászásként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsdén.

Budapest, július 15.

Magyar aranyjárdék 4%	121.—
Magyar koronajárdék 4%	97.90
Magyar arany 4 1/2 %	119.—
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.—
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.80
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát szlavin földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsajegy kölcsön	206.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	162.—
Oszták papírjárdék	101.50
Oszták járdék ezüst	101.50
Oszták járdék arany	120.50
Koronajárdék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.50
Oszták-magyar bankrészvény	1595.—
Magyar hitelbankrészvény	713.—
Oszták hitelbankrészvény	683.50
Oszták-magyar államvasút	701.—
20 frankos arany (Napoleonador)	19.05
Német birodalmi márka	117.15
London	239.82
Paris	95.35

NAPIREND.

Július 16. Szerda. Róm. kath. naptár: Karmh. boldogasszony. — Protestáns naptár: Rut. — Görög-keleti naptár (július 3.): Jácint vértanú. — A nap két 4 óra 4 perckor, nyugszik 7 óra 36 perckor. — A hold két 4 óra 8 perckor, nyugszik 0 óra 43 perckor.

Könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége melletti lélestérem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz, zivatarok.

Július 16. Az aradi kerékpárklub klubestélye (Japan-kavéház.)

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Írta: Hardy I. D.

[25]

(Folytatás.)

Engedelmesen fordult Ray a dombra felvezető ösvény felé. Egy rózsabokor mellett elhaladtukban Nazaréna csipkekendője, mely a fejére volt kötve, megakadt a tövisekben s Ray leparkodott a finom csipkét óvatosan kiszabadítani. A közbe a tekenősbéka héjából készült nagy fésű kiesett Fitzallanné hajából, görögösen tűzött kontya fölbomlott s a nehéz sely-

mes hajfonatok lehullottak, végigsimitva Ray arcát és kezét. A gyönyörű haj illata valósággal ittassá tették a fiatal embert, forró vágy ragadta meg s szomjas ajkai halkan, szinte lehetőszerűen érintették Nazaréna fehér nyakán, a sötét fürtöket.

Még az ijedségnél is több volt az, amivel a fiatal asszony visszafordult s haragvó szemei rávillámlottak a vakmerőre. De ez a pillantás egészen elrabolta Ray eszméletét, a gondolatnál is gyorsabban fonta karjait az asszony karcsu dereka közé, hevesen magához ölelte s forró, lángoló csókjai a következő pillanatban ott égtek az imádott asszony arcán és ajkain.

Mind e percig nem volt egy asszonynak sem joga ahhoz, hogy azt mondhasa, hogy Percival Ray megsértette őt. De a forrón szeretett nő közelébe, az a biztos tudat, hogy hónapokig nem fogja látni, nem gyönyörködhetik boldogító jelenlétében, beszámíthatatlan állapotba sodorták s ő nem tudott ellenállani e kísértésnek, mely erőt vett rajta.

Erős karral lökve vissza a fiatal embert Nazaréna, halálsáppadt arccal s ziháló mellet állt vele szembe:

— Ön nyomorult, gyáva! — lihegve reszkető hangon. — Hogy mer engem így lealázni?

Ray összerándult, mintha korbáccsal ütöték volna meg; mómora elszállt, véghetetlen szegény érzete töltötte el. Bocsánatkérést akart hebegni, de nyelve odatapadt szápadlásához s nem volt képes egy hangot sem kiadni. Az egyetlen mentség, melyet fölhozhatott volna maga mellett — hogy véghetetlenül szereti, — újabb sértés lett volna csak, mert Nazaréna más férfi neje volt! Hallgatva türte el hát az asszony felháborodását s mintegy megkövülve állt meg egy helyben, mozdulatlanul, míg Nazaréna mintha üldözték volna, csaknem futva sietett a ház felé.

Ray hirtelen tudatára ébredt annak, hogy nem engedheti el anélkül, hogy bocsánatot ne kérjen. Futva indult utána s abban a pillanatban érte utól, amikor Nazaréna rátette kezét a kertajtó kilincisére, mely a virágos kertből a legfelső terrászra vezetett. Efuladva szólt:

— Asszonyom, maradjon csak egy pillanattig még!

— Nem, — hangzott a rideg s keserű válasz. — Ugyis elég sokáig maradtam önnel egyedül.

— Esdekelve kérem, bocsásson meg... nem tudtam... nem akartam...

— Vissza, — kiáltott Nazaréna megindulás nélkül s mikor Ray kezét a karjára tette, hogy megakadályozza a továbbmenésben összeborzadt, mintha kigyó érintette volna.

— Hagyjon engemet, — kiáltotta nyers csaknem durva hangon s kinyitva a kertajtót, eltűnt Ray szemei elől...

Mikor a fiatalember mintegy tíz perc múlva a zongoraszóba lépett Nazaréna, élénk társalgásban találta Helénnel; rövid idő múlva azonban felkelt Fitzallanné s kijelentette, hogy mennie kell, mert még dolga van az utra való készülődéssel. A bucsuzkodásnál igazi asszonyi ügyességgel úgy tudta intézni a dolgot, hogy Rayt bucsu nélkül kikerülte, anélkül, hogy a többiek észrevették volna; Sarolta s Helén kikisérték a házaspárt s Ray is követte őket, csaknem akarata ellenére — nem válhatott így el az imádott asszonytól. A lányok még egyszer bucsuzkodtak s Sarolta tekintete véletlenül Ray sápadt arcára esett. Megdöbbenve kiáltott fel:

— Asszonyom, Raytól el sem bucsuzott, nézze csak, mily szomorú szegény!

— Valóban, önt csaknem elfelejtettem — szólt Nazaréna, — Isten önnel Percival ur!

Hevesen ragadta meg Ray a feléje nyújtott kezecskét, de a karcsu ujjak mozdulatlanul és jégnél hidegebb merevséggel érintették egy pillanatra a kezét. Aztán Nazaréna gyorsan elfordult tőle s az a pillantás, melyet eközben rávetett, minden beszédnél hangosabban mondta, hogy bűne nem talál bocsánatot.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztőség felelős:

Vass Géza.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsónapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Nyári színház.

Szerdán, 1902. évi július hó 16-án:

A budapesti vígszínház művészársaságának előadása.

Az őrnagy ur.

Bóhózat 3 felvonásban. Írták: Mars és Kéroul. Fordította: Heltai Jenő.

S Z E M É L Y E K:

Montgiron	Szerémi L.	Paulette	Varsányi I.
Labourdette	Hegedűs Gy.	Héloise néni	Nikó Lina.
Henri Fréville	Cserni Béla.	Pauline	Harmath J.
Champeaux	Góth Sándor.	Martinné	Rónaszékiné.
Moulard	Tapolczai D.	Dingoisné	Szerémi G.
Lardinet	Rónaszéki G.	Savoireuxné	Gelléri Giza.
Baudricourt	Makróczy L.	Rosaile	Révész Ilona.
Vendier	Rudas József.	Emma	Nagy Ilona.
Fauvel	Herczegh V.	Camille	Bálint R.
Dingois	Vendrei F.	Leocadie	Angyal F.
Maloizel	Léval Gy.	Toinon	Hidi Irén.

Kezdete este 8 órákor.

Dr. Szalay Arnold
ügyvédi-irodájáta volt Erneyi Gyula-féle üzlet fölé
Deák Ferenc-utca 42-ik szám alá

(Takarékpénztári-épület)

helyezte át.

Szántay Lajos

műépítész és építőmester

műszaki
irodáját

Anich Lajos-utca 1. szám alatt

(saját házában)

1237.

megnyitotta.

Magy. kir. Államv. budapest-jobbparti
üzletvezetősége.

18012—1902. II. sz.

Pályázati hirdetmény.

A palánkai hajóállomás mellett levő ügynökségi épületet, továbbá árnyékszékét és rakodót eladni óhajtván, azok megvételére ezenel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

A pályázati feltételek az alulirt üzletvezetőség pályafenntartási és építési osztályának (Külső Kerepesi-uti házcsoport) hivatalos helyiségében, nemkülönben szabadkai osztálymérnökségünkönél és a palánkai állomási főnökségénél díjtalanul megszerezhetők. Írásbeli megkeresésre a pályázati feltételek postá útján is megküldetnek.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb 1902. évi július hó 16-án déli 12 óráig az üzletvezetőség általános osztályában (titkárság) nyújtandók be eme felirattal: „Ajánlat a palánkai hajóállomás mellett levő építmények megvételére.”

Bánatpénz fejében legkésőbb 1902. évi július hó 15-éig déli 12 óráig az ajánlati összeg 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban gyűjtőpénztárunkban (Külső kerepesi uti házcsoport) lefizetendő.

Az értékpapírok a budapesti és bécsi tőzsdék legutóbbi, — 14 napnál nem régebb — utolsó árfolyama szerint, derévértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fenn tartjuk.

Budapest, 1902. évi június hó 17-én.

A budapest-jobbparti
üzletvezetőség.

„BORSZÉK.”**Borszék gyógyfürdőbe utazásra!**

Évek óta kiismert legjobb és a legkényelmesebben berendezett

4 ülésű „Landauer-kocsi” fogatokat

mérsékelt árban megrendelhetni elindulás előtt 3—4 nappal előre

Miklós GÖRÖG fogatok tulajdonosnál

Szász-Régenbe.

Közlekedés: Julius 1-től kezdve, naponta 2 kocsit. Ind. Szász-Régenből reggeli 7 óra vonattól Ratosnyán megebédelve, Ó-Topliczán lóváltással, este 7 órakor Borszékbe érkeznek.

Sürgöny czim:

„GÖRÖG Landauer” Szász-Régen.

1083

Árverési hirdetmény.

Vagyonbukott Jurinesik János esődválasztmányának határozata következtében közhírré tétetik, miként ezen tömeghez 1-től 357. tételig leltározott gyolcsostót rőfösáru-nemük és egyéb ingóságok folyó évi július hó 18. és 19. napjain reggel 9 órától kezdődőleg a pankotai piacon nyilvános birói árverésen készpénzfizetés mellett elfognak adatni.

Felhivatnak a venni szándékozók, hogy a jelzett helyen és időben jelentkezzenek.

Kelt Pankotán, 1902. évi július hó 13-án.

Domsa György,

ügyvéd, tömeggondnok.

1236

Magy. kir. Államvasutak.

73174—1902. sz.-hoz.

Pályázati hirdetmény.

Alulirt igazgatóság a magy. királyi államvasutak műhelyeiben 1903. évben, esetleg 1904. és 1905. években szükséges kenőpárnák és paszománycikkék szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulirt igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrásy-ut 73. sz. II. emelet, 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

Az előirt módon kiállított, ivenkint egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, a 60 filléres magy. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbb folyó évi augusztus hó 5-én déli 12 óráig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján odaküldendők. Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el:

„Ajánlat 73174—902. számhoz.

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek értékének 5%-ka legkésőbb folyó évi augusztus hó 4-ének déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál akár készpénzbe, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előirt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. évi július hó.

A m. kir. államv.
igazgatósága.

(Utányomás nem díjazatik.)

Nagyszebeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk
jelzálogkölcsonöket

30%, 35 és 40% évi visszafizetésre (amortisátóra) fél éves részletekben, melyekben egy a kamat, mint a tőke törlesztése bentoglaltatik.

A kölcsönök készpénzben a záloglevelek teljes névértékben fizettetnek ki.

A kölcsönök közvetítését eszközli megbízottunk

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt kereső közönséget, hogy ugy mint eddig, továbbra is bizalommal forduljon ügyeivel hozzám, elvem mindenkor a közönség szolid kiszolgálása volt s marad is

A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjazásom utólagos.

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

Ingatlan és földhitel kölcsönintézet

1025

Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy sikerült egy

legelső rangu kötszer gyárral

oly megegyezésre lépni, melynél fogva antisepticus kötszereket és kötőanyagokat legkiválóbb és legfinomabb minőségben legolcsóbb áron hozhatunk forgalomba. Usszes kötszereink az 105147. számú m. kir. belügyminiszteri rendeletnek szigoruan megfelelő minőségben és csomagolásban vannak előállítva. — Mivel említett kötszereket egy tömegben rendeljük, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy minden concurens áraknál olcsóbban szállíthatunk még a legkisebb mennyiségnél is.

Tájékozásul álljon itt egy néhány gyakrabban használt kötszerek árjegyzéke:

100 grm Brunswatta henger csomagolásban	44 fillér.
1/4 kő	80 fillér.
1/2 " " " "	1 kor. 50 fillér.
1 " " " "	2 kor. 40 fillér.
1 metere Steril-gaze (Hydrophil gaze)	28 fillér.
Calioó és mull-polyák minden árban.	

Ipar és házi czélokra szolgáló gyógyszerfélék minden versenyár betartása mellett kapható.

1117

Raktárak:

Az összes aradi gyógyszerházakban.

TELEFON

Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogzedulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

106780—1902. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy
a vasuti kocsikban és az állomási
helyiségekben elhagyott tárgyak,
u. m. bőröndök, táskák, kalapok,
ruha- és fehérműek, botok, nap-
ernyők és esernyők stb. az alább
felsorolt állomásokon árverés alkalmával
azonnali készpénz fizetés
mellett el fognak adni:

állomáson	1. évi július hó
Szeged	22-én d. u. 2 óra
Debreczen	23-án d. u. 2 óra
Arad	23-án d. u. 2 óra

Budapest, 1902. július hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Férfiak

ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezeket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemi ba-
jokban, szifilisben, valamint elveszi-
tett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinél ingyen
küld. Ezzel a háziorvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngyülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Óreg, fiatal egyaránt írhat a Staat
Medical Institute-nak az alant jelzett
cízímre, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelet-
teljéből az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tezet kivétel nem tesz. Mindenki ír-
hat érte bárholon magyarul, mire
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarázó könyvvel együtt. Irjon meg
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute 49
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bérmenté-
sítendőek. 1347

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utcza 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT.**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szivbántalmaknál,
rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, **vérzegény-
ség,** szivbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál.
Gyógyeszközök: Hidegvizgyógymód, villamfény-, moór-,
szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamozások,
svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage.

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

62013—1902. II. 2. a. szám.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtok mezőgazdasági
répaszeszgyáraiban előállított szeszből 1000 hectoliter contingens
finomított szesz kerül eladásra.

Felhivatnak tehát a venni szándókozók, hogy egy (1) ko-
ronás bélyeggel és az ajánlott szesz árának 10%-át tevő bá-
natpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a mezőhegyesi m.
kir. állami ménesbirtok igazgatóságához **folyó évi augusztus
hó 8-án délelőtt 10 óráig** nyújtsák be.

Az eladásra és átvételre vonatkozó közelebbi feltételek a
gazdasági főigazgatónál (földmivvelésügyi miniszterium II. em.
80. sz. ajtó) és a mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtok igaz-
gatóságánál megtudhatók és kívánatra megküldetnek.

Kelt Budapesten, 1902. évi július hó 4-én.

1231

M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

A haj eredeti színét

visszanyerjük a **Hajós-féle**

Hajregenerator

hasznalata által. Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti szí-
nét, ifjúkori szépségét és ennek visszaterése után az elért eredmény
állandóan megmarad. A fehérműt és fejbört nem piszkítja.

Egy üveg ára 60 krajczár.

Hófehér fogakat egyedül a Hajós-féle

Venus Antiseptikus fogpép

hasznalata által nyerhetünk, egy tégely ára 60 krajczár. (Az üres fogpép-
tégely 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

Valódi angol celluloidba foglalt

Antiseptikus fogkefe

2 évi jóvalással ára 90 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-ter 22. sz., a megyeházzal szemben.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabecsült
rendeioimnek szives tudomására
adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utcza 3. sz. alatti

czipész-üzletemet

felosztattam, de iparomat továbbra
lakásomon

Heim Domokos-utcza 2 sz. alatt,

a Tököl-téri Kishalmi-féle gőzfürdő mellett

folytatom.

Főtörökvésem oda irányul, hogy
nagyrabecsült rendelioimet ezután
is legnagyobb odaadással, szolid
és pontos kiszolgálásban része-
sitsem, miért is az eddigi pártfo-
gásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség be-
cses bizalmába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utcza 2. sz.

919—1902. tkv. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az uj-aradi kir. járásbiróság,
mint telekkönyvi hatóság közhírré
teszi, hogy az uj-aradi takaré-
pénztár végrehajthatónak, Lup Te-
reszka és Táneczko Tádía örökösai
végrehajtást szenvedők elleni 200
korona tőkekövetelés és jár. iránti
végrehajrási ügyében a temesvári
kir. törvényszék, az uj-aradi kir.
járásbiróság területén lévő, Fönlak-
kon fekvő, a fönlaki 535. sz. tjkv-
ben Táneczko Tádía nevéen álló
A. I. 1. sorsz. 725. hrsz. számú in-
gatlanra 186 koronában, — a fönlak-
laci 586. sz. tjkvben Táneczko
Tádía nevéen álló A. I. 1. sorsz.
772/2. hrsz. számú ingatlanra 90 ko-
ronában, — a fönlaki 598. sz. tjkv-
ben Táneczko Tádía nevéen álló A.
I. 1. sorsz. 771. hrsz. ingatlanra
158 koronában, — a fönlaki 760.
sz. tjkvben Táneczko Tádía és
Lupu Tereszka nevéen álló A. I. 1.
sorsz. 772/1. hrsz. számú Jzvor düllő-
ben lévő pótkertre 80 koronában,
— a fönlaki 1119. sz. tjkvben Tá-
neczko Tádía és Lupu Tereszka
nevéen álló A. I. 1. sorsz. 225/b.
hrs. üres beltelekre 104 koroná-
ban ezennel megállapított kikiáltási
árban az árverést elrendelte és hogy
a fennebb megjelölt ingatlan az
1902. évi augusztus hó 11-ik napján
délelőtt 10 órakor Fönlak községhá-
zánál megtartandó nyilvános árve-
résen a megállapított kikiáltási áron
alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak
az ingatlan becsárának 10%-át,
vagyis 18 kor. 60 fillért, 9 ko-
rona, 15 korona 08 fillért, 8 ko-
rona és 10 korona 04 fillért kész-
pénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42.
§-ában jelzett árfolyammal szá-
mitott és az 1881. évi november hó
1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-
miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapirban a ki-
küldött kezéhez letenni, avagy az
1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értel-
mében a banatpénznek a bíróság-
nál előleges elhelyezéséről kial-
lított szabályszerű elismervényt.
Átszolgáltatni.

Kelt Uj-Aradon, 1902. évi má-
jus hó 4-ik napján.

Az uj-aradi kir. járásbiróság,
mint telekkönyvi hatóság

Csáklány Sándor,

kir. albiró.

1238